

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Inserati:

Enostop. petivtrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izven tedne
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz
dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Občni zbor „Kmetске zveze“ v Vel. Laščah.

V nedeljo se je vršil v Vel. Laščah občni zbor »Kmetске zveze« za kočevsko-ribniški okraj. Shod se je vršil v gostilni pri Padarju. Žal, da se radi pozne jeseni shod ni mogel vršiti pod kozolcem, ker se je zbralo toliko poslušalcev. Prostori pri Padarju so bili natlačeno polni.

Podnačelnik Fr. Bartol, župan iz Sodražice, pozdravi navzoče. Pred dobrim letom smo se zbrali, da bi se borili za našo staro pravdo, ko smo se združili v »Kmetски zvezi«. Pozdravlja kot podnačelnik posebno gosp. poslanca Jakliča, ki je prišel iz Dunaja. Pozdravlja še posebej č. duhovščino, ki ima vedno srce za naše ljudstvo. Konstatuje sklepčnost občnega zbora. Društvo je imelo 10 večjih in dva manjša shoda. Odbor je imel 2 seji. Iz volivne borbe je izšlo društvo kot zmagovito, kajti kandidat naše Zveze je dobil devet desetih vseh glasov. Če bi kdaj bila še kaka nesporazumnost, naj se zahteva občni zbor. Društvo je pa tudi poseglo na gospodarsko polje. Za časa povodnji in toče se je Zveza takoj obrnila na »Slovenski klub«. Pri društvu je sedaj nad 500 članov.

K besedi se oglasi g. A. Orehek iz Ribnice. On prebere izjavo, ki je bila zjutraj na shodu v Ribnici soglasno sprejeta. Izjava se vzame brez debate na znanje.

Blagajnik A. Škulj iz Lužarjev poroča o dohodkih in stroških. Dohodkov je bilo 107 K 22 vin., stroškov je bilo 66 K 12 vin., torej ostane 41 K 10 vin. Poročilo se vzame na znanje. G. T. Zabukovec iz Roba pravi, da mora glava biti dobra, ako hoče biti telo zdravo. On predlaga za načelnika Zveze g. drž. in dež. poslanca F. Jakliča. Z navdušenjem sprejeto. Proti se ne oglasi nikdo. G. poslanec Fr. Jaklič pravi: Moje, pri vas sem bil vedno v duhu, če tudi nisem bil doma. Zahvalim se iskreno za izvolitev. Prevzame predsedstvo. G. T. Jereb iz Škocijana predlaga sledeče odbornike: Mustar Franc, župan iz Kompolj; Škulj Anton, posestnik, Grič; Kozelj Mat., kaplan, Lašče; Oblak Mat., župan, Graben; Pric Franc, posestnik, Hruvče; Lesar Anton, posestnik, Jurjevica; Bartol Fr., župan, Sodražica; Grajnar Iv., posestnik, Dolenja vas; Peterlin Jan., posestnik, Rob; Košir Iv., podžupan, Loški potok. Predlagani odborniki so vsi izvoljeni soglasno.

Preide se na dnevni red.
Župan Fr. Bartol: V slogi je moč, pravi pregovor. Vsi se združujejo, da si zboljšajo

svoje stanje. Le kmetски stan je najdalje prenašal svoje gorje. Naši pradedje so se sicer borili proti grajščakom, a niso bili edini, zato je pasji bič pel nad ubogo paro. Ljudstvo je zdihovalo. Ta ubogi klic je prišel pred prestol Nj. Veličanstva, ki je dal ljudstvu ustavo. Ta dobroti pa ni dosegla svojega namena. Kmet ni porabil prilike, da bi poslal v parlament svojih zastopnikov. Zato so bili zakoni vedno njemu le v škodo. Naložil se mu je nov denarni in krvni davek. A potrpel je do najnovejšega časa. Prišli so pa novi sovražniki. Vzeli so mu hoteli versko zavest in spoštovanje do duhovščine. Zato se je ljudstvo zedini in se lotilo boja s samooobrambo. Tudi v tej dolini se je ustanovila Zveza, da vodi boj na versko - narodno - gospodarskem polju. Oklepati se moramo S. L. S., ki ima edina v načrtu korist slovenskega ljudstva. A ni še dosti, če smo samo pristaši S. L. S., ampak vsak naj po svoji moči podpira njeno delo. Bodimo vztrajni, edini pri delu, in nasprotniki se bodo poskrili. (Živahni živio-klici.)

Poslanec Fr. Jaklič: Takrat, ko sem kandidiral, takrat sem povedal, kako bomo poslanci na Dunaju delali. V nekoliko potezah bom povedal, kaj smo storili in dosegli. Junija je bil predložen računski provizorij. Takrat smo stavili predloge za podporo po uimih poškodovanih v naših okrajih. Krščansko-socialna stranka je stavila predlog, da država 100 milijonov za starostno zavarovanje. Ker smo s to stranko, razum v jeziku, edini, smo glasovali za ta predlog. Poslanec ta predlog po domače pojasni. Drugi predlog je bil, da se dá podpora družinam rezervistov. (Živahno odobravanje.) Vojaške vaje za rezerviste niso potrebne. Glasovali smo proti odprtju meje, da bi se živina uvaževala. Živina je cena, meso pa drago. V zbornici je ta teden poslanec Schrammel strastno govoril zoper kmeta, da je oderuh. Ta ne pozna razmer. Krivi so prekupci. Cena živini je zelo padla. Če pa odpremo mejo, bi bila živina še cenejša. Od česa bi pa kmetje živeli? Če torej cena živini pade, ima največjo škodo mali kmet, ne pa grajščaki. Naš poslanec Gostinčar je zadel v srčeno gnezdo, ko je vprašal ministra, če kaj vé, kako se pri nas sodi. Če pride en kmet naše stranke pred sodnika, se ga boji. Pred sodnijo naj bodo vsi jednaki, liberalen gostilničar in priprosti pošteni slovenski kmet. (Gromovito ploskanje.) Gotovo je, da bo »Slovenski klub« vedno nastopil, da se te krivične razmere pri nas odpravijo. Stori sem pa tudi svojo dolžnost, da sem se zavzel za posamezne ljudi našega okraja. A v nobeni deželi nimajo uradniki tako malo smisla za ljudstvo, kot na Kranjskem. To v ministrstvu sami pripoznavaajo. Eden in isti dan je pobila toča na Kranjskem in Goriškem. A med tem, ko se je isti dan prošnja za pod-

poro iz obeh krajev vložila, je podpora na Goriškem že prišla, iz Kranjskega pa še od glavarstva poročilo ne. (Veliko ogorčenje.) Naj imajo uradniki več ljubezni do ljudstva! »Slovenski klub« bo pa vedno na strani kmeta. Glede našega stališča na Dunaju povem, da mi z liberalci ne gremo. Z našimi liberalci so se pa združili hrvaški liberalci in tudi taki, ki imajo kolarje. S temj mi nič nimamo in po njih nič ne vzdihujemo. Oni pa pravijo, oh, zakaj niste skupaj. Da bi pa Hribar v nas imel zaslombo in hodil v imenu našega kluba okoli ministrstev, tega pa mi ne maramo. Kakšen značaj je ta Hribar? V Ljubljani je bil za svobodno šolo, na Dunaju je pa podpisal krščanski program. In glede nagodbe? Doma mu je ukazano, da naj glasuje za nagodbo, na Dunaju pa dela opozicijo! (Smeh.) Mi ne hlapčujemo nikomur, če nam kaj vlada dá, smo zanj, če pa nam ne bo nič dala, bomo pa proti njej. In zato nam pravijo, da smo izdajalci. Pojasni zadevo glede slovenskih gimnazij, idrijske realke in obrtne šole. Govornik preide na razmere v deželni zboru. Volitve bodo najbrže še po starem volivnem redu. Liberalci bodo vse napeli, da bi svojo oblast obdržali. Naš kmet pa ni tako neumen, da bi od tega boja odnehal. V našem okraju se liberalci več kot taki ne upajo nastopiti. Liberalci so se pomladili. Naši liberalci Grebenc, Stefančič, Kessler ne bodo nikdar kaj drugega, kot liberalci. Odgovarja na posamezne napade Rusove na shodu gospodarske stranke v Loškem potoku. Ta gospodarska stranka je ustanovila prva lovsko društvo, ki gotovo ni v korist našega kmeta. Poslanec izrazi svoje veselje, da se je poravnalo nasprotje, ki se je pokazalo pri zadnjih državnozbornih volitvah. Bodimo edini pod praporom S. L. S. (Navdušeni živio-klici.)

Poslanec dr. Krek burno pozdravljen: Jaz bom začel z neko storijo. V Ameriki je nastal v neki hiši ogenj. Hišni prebivalci so poskakali skozi okno, da bi si rešili svoje življenje. Spodaj so pa čakali zdravniki, da bi vsacega obvezali, kdor bi se kaj poškodoval. Med drugimi skoči skozi okno tudi en fant. Zdravnik ga preišče, a fant pravi, da mu nič ni in zleti naprej. Čez nekaj časa pa prileti nazaj in strašno vpije: Presukan sem. — Hlače je narobe oblekel. (Bučen smeh.) Hiša liberalne stranke gori in liberalci iz nje vun beže. Hribar, načelnik liberalne stranke, je podoben tistemu fantu. Enkrat je radikalec, enkrat vladni pristaša, enkrat veliki Slovan, enkrat zaveznik Nemcev, enkrat svobodomislec, enkrat krščanski socialist, enkrat socialni demokrat, enkrat klerikalec. . . . Presukan je. (Veselost.) Liberalci pa sami ne vedo, kaj so. Za tistega fanta se je hitro dobilo zdravilo, ker je hlače prav oblekel, Hribarju bi pa tudi ameriške renije nič ne koristile! Glede nove gospodar-

ske stranke bom pa povedal spet eno storijo. En mladenič v Ameriki bi se rad ženil. Zaročil se je že z enim dekletom. Tu je pa zvedel, da ni nič vredna, da je že druge imela. Gre vprašat njenega očeta, če ima res njegova hči že enega belega otroka. Oče pravi: Res, pa je imela popreje tudi že enega črnega! (Bučen smeh.) Taka je nova gospodarska stranka. Zato je še slabša kot liberalna stranka. Kaj bodo pa ti ljudje naredili? Zabavljajo se proti nekaterim našim poslancem, kaj da so, češ, kaj bo naredil Gostinčar, Demšar itd. Pozabilo se je, da je poslanec pooblaščenec volivcev, kateremu je potreba najprej poštenja, potem mora poznati svoje razmere in tretjič mora biti tako blizu, da vedno lahko ž njim govorim, da ni previsok. Nazadnje šele pride, kako obleko, kake čevlje nosi. Tista delitev, da so gospodje in hlapci, naj bo pokopana za vedno. Mi poznamo predstojnike in podložne, ampak da bi zato, ker so eni drugače oblečeni, drugim ukazovali, to pa ne gre. Ravno to je posledica občne volivne pravice. V našem klubu smo vsi edini, drugi: Čehi, Rusini, Poljaki, socialni demokrati nas zavidajo. Rekli so nam: Vi imate izvrstne moči. Morda ni nobenega kluba, ki bi imel tolik ugled in vpliv, kakor naš. Mi smo prosti. Kdor pogleda na naše klope, ta vé, da med nami ni štrebarjev. Teh je med gospodo veliko, med kmeti nobenega. Kakšen vtis je napravil Demšarjev govor! Celo dr. Renner je priznal, da je prav govoril. Med nami ne bo razdora. Drugi se pulijo za ministra, mi ne, Kaj bi bil? Peto kolo! Kaj bo naredil eden minister proti trinajstim? Udati bi se moral, mi pa slepo za vlado iti, tako pa smo prosti! Nagajali ne bomo nikomur, ker hočemo delati pametno politiko. Poznam radikale, ki so v vsem stokrat bolj mehki kot jaz, manj revolucionarni, kot jaz, pa delajo opozicijo — radi reklame. Hribar je pa trikrat prečrtana ničla v parlamentu in če bo še nekaj časa na Dunaju, bo še ta ničla izginila kakor kača. Združiti bi se mogli s krščanskimi socialisti, a mi se ne prodamo. Mi smo drago kupljeni. Na Štajerskem, na Koroškem bi morali dobiti popolno garancijo, da se odpravijo narodne krivice, zato se ne damo pročitati. Zato hočemo ostati prosti nasproti vsem, Kdor nam pomaga, dobro, je naš prijatelj in mu tudi mi pomagamo. A mi ne delamo politike za en dan, ampak za bodočnost, za ves slovenski narod. Nov duh je prišel v Avstrijo. Veseli me, da sedita v svetu krone dva kmeta-ministra. Popreje je cesar vedno pisal, ko je imenoval ministre: Ljubi baron, ljubi grof . . . zdaj je pa pisal: Ljubi Prašek! Naj ta duh prešine tudi naše kancije! Mi nikogar ne davimo, pridnega uradnika spoštujemo, a zahtevamo, da tudi on kmetadavkoplačevalca spoštuje! (Živahno odobravanje.) Govornik priporoča nato še živinsko

LISTEK.

Rusko pismo.

»Slovenčev« čitatelji so gotovo brali zanimivo knjižico, katero je izdala pred letom »Družba sv. Mohorja« pod naslovom: »Med severnimi Slovenci«. V nji opisuje gospod pisatelj tudi, kako ga je vleklo na največjo poljsko božjo pot »Čenstohovo«, a se mu ni posrečilo, da bi prišel tje.

Jaz sem pa nedavno imel priliko obiskati »Čenstohovo«, kamor menda dozdaj še ni prišel nobeden Slovenec. Ako bo uredništvo »Dom in Sveta« tako prijazno, da bo hotelo priobčiti moj potopis, opišem za prihodnji letnik moj izlet v to najsvetejšo poljsko mesto, ki naredi vsled svojih zgodovinskih spominov in vsled krasote in zanimivosti velikanske cerkve in samostana na tujca veličasten vtis. V tem listu se hočem pa samo dotakniti krščanskosocialnega gibanja v Čenstohovi.

Čenstohova namreč ni samo slavna božja pot z največjim poljskim svetiščem, ampak tudi veliko obrtno mesto — po številu prebivalcev tretje na Poljskem, prvo je Varšava, drugo je Lodz, a tretje je Čenstohova.

Vseh delavcev je v Čenstohovi do 50 tisoč, v katoliških organizacijah jih je doslej do 10.000, mnogo je socialistov, večinoma pa temna, napol podivjana množica brez vsakih načel, ki se da terorizirati od socialistov. Revolucija je tudi v Čenstohovi praznovala divje

orgije. Valovi se še niso pomirili in štrajki, ropi, uboji itd. so še na dnevnem redu.

Prišel sem na navadno večerno zbirališče krščanskih delavcev in delavk. Kmalu za menoj je prišlo v dvorano neko dekle, katero mi je predstavil gospod kaplan, ki vodi društvo, kot članicu odbora ženskega oddelka in eno najdelavnejših članic. Napravila je tudi name vtis energičnega in razumnega dekleta. V razgovoru pove poleg mene stojecemu gospodu kaplanu, da so ravnokar socialisti ustrelili na cesti neko dekle. Novica je samo za trenotek na shodu vzbudila pozornost, potem se je pa takoj, kot čež nekaj čisto vsakdanjega, prešlo preko nje na dnevni red. Samo meni ni bila stvar tako navadna, torej sem povprašal po okoliščinah in vzrokih umora. Zvedel sem, da so včeraj ubili tri, danes po doslej še samo dva, med njima omenjeno 17letno dekle. Uboj se je izvršil čisto po navadnem načinu. Nekaj oseb se je prikazalo na cesti, po kateri je šla ona, in eden njih je zaklical mimo idočim, naj odstopijo od dotičnega dekleta, ker jo hočejo ubiti. Ljudje res odstopijo od nje, neznanici ustrele dekle, polože k njeni glavi listek z napisom »špicelj« in izginijo ter jo puste v poslednjih vzdihljajih ležati na cestnem tlaku v luži svoje krvi. Kot posebno sem zvedel samo še, da mati njena strašno joče, kajti hči jo je živila. Vprašal sem, če je dekle res izdajala, da so jo ustrelili radi »špiclovanja«. Navzoči so bili mnenja, da je to sicer mogoče, a jako neverjetno. Socialistinja je bila že od otroških let in njen oče je igral, dokler je bil še živ, med čenstohovskimi socialisti vodilno vlogo. Med socialisti je nastal sedaj velik nered, mnogo

jih je policija prišla in radi tega sumničijo zdaj oni enkrat tega, potem drugega svojih tovarišev, da jih izdaja policiji, ter se pobijajo med seboj.

Socialna demokracija je povzročila na Ruskem znano opustošenje in potreba bo cele generacije, da se vsaj deloma zacelijo rane, katere je vsakala narodu njena agitacija.

Velikanska je materialna škoda vsled neprestanih, večsah popolnoma brezumnih strajkov, še večja je pa moralna škoda. Koliko ljudi je izgubilo življenje deloma od krogelj vojakov in na vislicah, a še več v neprestanih medsebojnih bojih resnih socialističnih strank. Njihovi otroci se sedaj vlačijo po cestah in ulicah, spe za kakšnim zidom, beračijo, kradejo, izmed njih se, ko odrastejo nekoliko, rekrutujejo banditi, ki drže vse prebivalce v strahu. Varšava sama ima do 10.000 takih pouličnih, brezdomnih otrok, katerih stariši so ali padli v revoluciji, ali pa sede v revnih ječah ali so pregnani v daljne kraje.

Najhujša nesreča je pa popolno podivjano ljudstvo, zlasti delavstvo. Socialisti so razagotivali nezavedno množico in zasramovali, da je groza. Velikansko obrtno mesto Lodz je radi tega popolnoma propadlo in nad 100.000 oseb delavcev je izgubilo kruh in službo, ko so tovarnarji zaprli tovarne. Delavci so kradli in ropali čisto javno, pobijali ustanovnike in voditelje podjetij itd. V predelnicah so se delavci do nazega slekli in zavili od vrha do tal v najlepše sukno, kar ga je bilo v zalogi in šli tako domov. Ako bi mu nadzornik kaj rekel, je lahko ustreljen. K direktorju neke fabrike so prišli socialisti, ko je stal sredi med delavci pri belem dnevu,

ter zahtevali od njega povišanje plače. Direktor je odgovoril, da on tega storiti ne more, ker ni lastnik tovarne in če bi tudi obljubil, ne vé, če bi lastnik potrdil in bi bili delavci ogoljufani. Nato so ga prijeli, vrgli na tla, mu izrezali jezik, iztaknili oči, rezali kos za kosom, dokler ni po strašnih mukah izdihnil. V neki odborovi seji se je šlo zato, da bi krščansko-socialna organizacija v Varšavi ustanovila svojo tiskarno. Nek gospod je rekel: »Vse bi bilo, samo, če bi imeli stavce. A stavec nam bo ukradel recimo eno kilo črk, ter jih prodal judu za nekaj kopejk. Tako nam bodo pokradli vse. Dokler je delavstvo tako demoralizirano, je nemogoče kaj podvzeti«.

Dotično dekle, ki je prišlo v naše stanovanje s poročilom o novem boju, sem vprašal, če se ne boji, da tudi nje ne ustrele? — »Najbrže bodo tudi mene kdaj počili na ulici, vem da me že imajo na piki,« mi odgovori z nasmehom.

In kljub temu se tudi žensko krščansko-socialno gibanje imenitno razvija. Delavcev je organizovanih že jako veliko iz različnih strok, njihovo podporno društvo ima, kot sem se prepričal iz knjige, nad 16.000 rubljev rezervnega zaklada, sezidali so si veliko lepo dvorano z odrom za predstave in stanovanjem gospodarja poleg nje. Imajo posebno podporno društva za slučaj smrti, nesreče itd.

Celo organizacijo vodita dva jako sposobna delavca duhovnika, župnik Pulman in kaplan Jakovski. Čenstohova je predvsem obrtno mesto in ima sila veliko tovarn. Prebivalcev šteje do 120.000, ki so razdeljeni na dve fari. Lahko si predstavite, koliko dela imajo duhovniki v teh razmerah.

zavarovalnico in sklence: Vsi za enega, eden za vse! (Gromoviti živio-klici.)

Nato so se oglašili še različni volivci ter izrazili svoje želje poslancema. Ob pol 6. uri je bil shod končan. Tako se je vršil ta lep shod in sicer v Laščah, tam kjer pred par leti še mogoče ni bilo naši stranki shode prirediti; zdaj pa še nobenega nasprotnika zraven ni bilo. Bog živi naše zavedno ljudstvo!

Državni zbor.

Dunaj, 26. nov.

Abrahamovicz — minister.

Ravno ob 10-letnici najhropnejše nemške obstrukcije je bil David vicez Abrahamovicz od cesarja imenovan za galiskega ministra. Abrahamovicz je bil v novembru 1897 zbornični predsednik za časa Badenija, ki je s policijo upal zadušiti parlamentarno pošast. Nemški in ne demokratski poslanci, ki so bili priče onih burnih prizorov, ne morejo pozabiti policijskih pesti in vso odgovornost za bunke zvrčajo na Abrahamovicza, ki pa ni glavni krivec. In ta Abrahamovicz, ki kakor iz grana izklesan stoik zré nasprotniku v obraz, je sedaj minister, član kronskega sveta! Abrahamovicz je nekaterim poslancem to, kar rdeča cunja žlobudravemu puranu. In že v petek so pretili znani kričachi, da sprejme danes Abrahamovicza z ropotom in mačjo godbo. To se je tudi zgodilo. Današnji krik je spominjal na najburnejše prizore pred desetimi leti.

Kmalu po deseti uri pridejo za baronom Beckom vsi ministri v zbornico. Poljski poslanci, ki so obstopili desno stran ministrskih sedežev, z živahnim ploskanjem pozdravijo svojega rojaka Abrahamovicza. V istem trenutku pa zatrobijo Iro, Malik in Freundlich mačjo koračnico, ki vzdigne tudi nekatere socialne demokrate in nekatere rusinske poslance, da kriče: Ven z Abrahamoviczem! Poljski demokrat Breiter razgrne velik lepak, na katerem je narisana Abrahamovicz kot policaj s prusko čelado. Predsednik dr. Weisskirchner zvonji, svari in kliče k redu, kar pa le podžiga razburjene živce Maliku, Diamandu, Irotu in drugim, ki so hoteli biti razburjeni. Najglasnejši je Iro, najgibčnejši pa Malik, ki skače in kima, kakor močje na žici. Malik iztrga Breiterju papirnatega Abrahamovicza iz rok ter ga z najresnejšim obrazom dviga v zrak, kakor veselja pijan praproščak po slavni zmagi svojo razčesano zastavo. Razglednice s temi smešnimi prizori bi se razpečavale po kroni. Galerija ima danes srečen dan, Nobena zabava v Pratu ni tako kratkočasna.

Besedo ima že davno načelnik rusinskega kluba, Romanczuk, krik in vik se še ne poleže. Romanczuk čita: Mi Rusini ne pripoznamo Abrahamovicza kot ministra za Galicijo. (Rusini ploskajo, Malik pomenljivo kima z glavo, njegov sosed pa z ušesi, obilni Diamand grči, večina se smeje.) Romanczuk nadaljuje: Rusini zahtevamo svojega ministra, zato odločno ugovarjamo, da bi Abrahamovicz tudi Rusine zastopal v kronskem svetu. (Rusini živahno ploskajo.)

Gališki žid dr. Stanel v imenu zionistov prečita ugovor, češ, da nihče ni vprašal »židovskega naroda.«

Poslanec Malik golči ves hripav, da so Abrahamovicza vtihotapili v zbornico; zato mu kaže vrata. Toda Abrahamovicz sedi mirno na svojem novem sedežu med ministri ter se sladko zahvaljuje za mnoge čestitke.

Nemški radikalec dr. Michl izjavlja: Poljski naj si prosto izbirajo svoje ministre, toda mi nečemo Abrahamovicza, ker je pred desetimi leti ukazal Wolfa vleči iz zbornice. (Burno pritrdjevanje.)

Velikorus Dawydiak naglaša, da imenovanje Abrahamoviczevo žali rusinski narod v Galiciji.

Gališki socialni demokrat Diamand bobni v zbornico, da bi morala vlada odstopiti, ker je v zadnji seji sklenila zbornica, da mora vlada opraviti Abrahamoviczevo imenovanje. (Burni klici: Abcug Abrahamovicz!) S tem je bila burka končana.

Draga živila.

Koliko časa se potratja za — zapisnik in nikdar polne predale časnikov. Dne 8. novembra so socialni demokratje sprožili vprašanje, kako bi bilo mogoče znižati cene raznim živilom. Mlatili so slamo in s cepci udrihali po oslovi senci. Kdor namreč trdi sedaj, da je naš kmet oderuh, ta je glupec ali pa zloben obrekač. Zato pa so soc. demokratje tem šumneje ploskali svojim govornikom, ker sami ne verujejo teh čenč. Draginja je, to je istina, toda draginjo vzdržujejo, pospešujejo in zlorabljajo židovski kapitalisti, s katerimi so socialni demokratje v ožji zvezi, nego revni kmetje, ki so z malimi izjemami čez glavo v dolgeh Danes je zopet dr. Renner razkladal svoj evangelij. Glasovanje bode še v četrtek. In posledica? Štirje debeli zapisniki, kakor nahodna žaba. Draginja se ne odpravi z nujnim predlogom. Vse je le pesek v oči, dirka za popularnost med množicami, ki slepo prisegajo na rdečo zastavo.

POLOŽAJ V DRŽAVNEM ZBORU.

Pot k dnevnemu redu državnega zbora je zastavljena z novimi nujnimi predlogi, in dejstvo, da se mora s temi nujnimi predlogi postopati tako, kot v parlamentu kurij, vzbuja dvom, ako bo nagodba mogla biti na reden način rešena do 31. decembra. Vlada si bo morala pomagati z nujnim predlogom, po katerem bi prišli na vrsto poročili nagodbene in proračunskega odseka, a proračunski provizorij še ni odkazan odseku, proti izro-

čitvi provizorija brez prvega branja so pa protestirale radikalne stranke. Imenovanje Abrahamoviczevo za poljskega ministra je baje rodilo sklep obstrukcije poostriti. Tekom tedna se bo vršila seja načelnikov klubov, ki bo morda sklenila, da se vložijo trije nujni predlogi: 1. Prvo branje proračunskega provizorija; 2. drugo branje nagodbene predlog; 3. drugo branje poročila proračunskega odseka.

Volitve v delegacijo se izvrše v posebni večerni seji.

Nagodbene odsek bo svoje delo skoro gotovo še danes ali jutri končal.

V par dneh se konstituira tudi vinarski odsek. Načelnikom bo izvoljen krščanski socialc Schraffil.

KREPAK DR. LUEGERJEV ODGOVOR.

V dunajskem občinskem svetu je interpelliral občinski svetnik Winarsky dr. Luegerja, zakaj da je on kot župan v imenu dunajskega prebivalstva pozdravil katoliški shod. No, dr. Lueger ga je krepko zavrnil rekoč: »Nikjer ne stoji pisano, kaj sem jaz dolžan storiti. Če se na Dunaju priredi tak shod, katerega se udeležijo skoro vsi avstrijski kardinali, nadškofje, škofje itd., tedaj mora tudi župan tja iti, ako ni strahopeten, in zbrane v imenu prebivalstva pozdraviti. Jaz nisem rekel, da pozdravim gospode v imenu občinskega svetnika Winarskega, ampak v imenu prebivalstva. To bom vedno storil, če je vam všeč ali ne.

Nato mu je rekel Winarsky: Ni vse prebivalstvo na vaši strani! — Dr. Lueger mu pa odgovori: Jaz sem bogve koliko najrazličnejših priredb pozdravil in gospod Winarsky se ni nikdar spodbikal nad tem. Samo sedaj, ko so se zbrali katoličani, je to storil. Jaz sem katolik in največji del dunajskega prebivalstva je katoliški. Tisti pa, ki niso katoliki, mi gotovo ne zamerijo, ako sem kot župan uljuden.

NA ČAST MINISTRU GESSMANNU.

Krščankosocialna stranka je priredila banket na čast ministru Gessmannu. Slavnostni govor je imel Axmann, ki je slavil dr. Gessmanna kot organizatorja. Dr. Gessmann se je v svojem govoru priznal kot učenca dr. Luegerja, izjavil je, da smo prišli šele do srede boja, največje težave bo krščankosocialna stranka šele morala prestat. Dr. Lueger se je v svojem govoru spomnil tudi gotovih profesorjev, ki se vojskujejo proti njemu od katoliškega shoda sem. Rekel je, da je on že toliko storil, da lahko prestane kritiko javnosti; prav nič se pa ne briga za sodbo ljudi, ki nimajo niti za svobodno znanost, niti za kaj drugega kakšnih zaslug.

KRIZA V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Budimpešta, 26. nov. Nova kriza glede hrvaškega vprašanja, katere je včeraj skoro do padca privedla predsednika zbornice Justha, je za sedaj rešena, vendar pa vsakdo čuti, da mora v zbornici zapihati drug veter. Justh je izjavil po seji, da bode slej ko prej ščitil pravice vseh poslancev, torej tudi hrvaških. Temu nasproti pa stoji stranka 48tih in pa ljudska stranka, kateri glasno zahtevate, da se mora hrvaški obstrukciji na vsak način napraviti konec. Justh pa temu ostro nasprotuje in zato je od ure do ure pričakovati, da izbruhne nova kriza, katere bi gotovo vplivala na vlado. Ban Rakodczay pride jutri sem in bo konferiral z Wekerlom. Vendar pa nihče ne pričakuje od te konference rešitev hrvaške krize. Hrvaški poslanci še vedno izjavljajo, da o banu Rakodczayu sploh ničesar nečejo vedeti.

Značilna je izjava hrvaškega ministra Josipoviča, katero je izgovoril med odmorom včerajšnje seje državnega zbora na hodniku zbornice. Rekel je sledeče: »Če bi se tukaj sklenilo, da se Hrvatje ne smejo posluževati pestavne pravice, govoriti v maternem jeziku, tedaj bi jaz za svojo osebo izvajal posledice. S tem bi bila pa vsaka skupna politika na Hrvaškem onemogočena. Je pač nerodno, da je poslanih sedaj sem 40 takih Hrvatov v državni zbor, ki provokatorično nastopajo. Treba bo zato skrbeti, da pridejo čisto drugi ljudje semkaj. Pri sedanjem stanju zbornice seveda to ni mogoče.« Hrvatje izdajo proti Josipoviču izjavo, v kateri ga bodo desavuirali.

PORTUGALSKA PRED REVOLUCIJO.

London, 26. nov. Akoravno tukajšnji portugalski poslanik na vse mogoče načine dementuje vse vznemirljive vesti iz Lizabone, je znano, da je imel dolg pogovor z Grey-em v uradu za zunanje zadeve. Iz Lizabone ni mogoče dobiti nobenega poročila, ker vlada ne cenzurira samo kar najstrožje vse brzojave, ampak tudi odpira vsa sumljiva pisma in jih pridržuje. Gotovo pa je, da se republikanska propaganda vedno bolj širi in da sta celo dva člana gosposke zbornice javno priznala, da sta revolucionarja. Druge stranke, posebno monarhisti in pa opozicijski, se posvetujejo o skupnem nastopu proti kralju.

Lizabona, 26. nov. Bivši konservativni in napredni ministri imajo posvetovanja. Pristaši vlade trdijo, da javno mnenje ne bo podpiralo stare stranke.

Berolin, 26. nov. Iz Madrida poročajo: Uporno gibanje na Portugalskem se širi. Poveljnik mestne garde v Lizaboni je podal demisijo, ker se ne strinja s sedanjim ravnanjem vlade. Kralj se brani sprejeti to demisijo. Rektor univerze je tudi odstopil. Casopise je pod ostro kontrolo. Edenindvajset političnih klubov so zatvorili. Glediščna cenzura deluje najstrožje. Za prihodnje dni se z napetostjo pričakuje zborovanje monarhistov, kateri so pristali prestolonaslednika.

HRVAŠKI SABOR RAZPUŠČEN?

Zagreb, 26. novembra. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da je razpustitev hrvaškega sabora sklenjena stvar in da se v kratkem izvrši.

SENZACIONELNA IZJAVA.

Iz Cetinja prihaja poročilo: V Vasojlevici aretirani poslanec Čušljč, pri katerem so našli bombe, je izjavil, da je njega in več drugih črnogorskih emigrantov v Belgradu srbski ministrski predsednik Pašić sprejel v svojem stanovanju.

ŽELEZNIŠKI PROMET V VOJAŠKIH ROKAH.

Peterburg, 26. nov. Rusko-japonska vojska je jasno poučila višje kroge, da je neobhodno potrebno, da se vojaštvo priuči železniški službi. V ta namen je izšel odlok, kateri izroča vodstvo železniške proge Vladimir-Volyn do Kovelja vojaškemu oblastni, da se na ta način častniki in vojniki praktično privadijo samostojno voditi železnice.

POLJSKO ŠOLSKO DRUŠTVO NA RUSKO-POLJSKEM.

Varšava, 26. nov. Kakor izkazuje letno poročilo poljskega šolskega društva, je društvo v dobi od 1. julija 1906 do 1. julija 1907 proslilo pri šolskih oblastih, da sme ustanoviti 1247 novih šol in da se potrdi imenovanje 681 učiteljev. Šolske oblasti so dovolile ustanovitev 681 šol in imenoval 159 učiteljev. Nadalje je bilo v tej dobi ustanovljenih 505 knjižnic in 317 otroških domov, razun tega še cela vrsta kurzov za analfabete. Društvo šteje 116.341 članov in je imelo dohodkov 387.777 rubljev.

RUSKO-JAPONSKA TRGOVSKA IN OBRATNA DRUŽBA.

Varšava, 26. nov. Tukaj se je ustanovila rusko-japonska trgovska in obratna družba, katere ima namen poživiti trgovske odnose med Rusko in Japonsko. Nova družba dobi zastopstvo rusko-japonske akcijske družbe v Tokiju.

FRAMASON — RIMSKI ŽUPAN.

S tem da so svobodomislecji naredili juda Ernesta Nathana za župana, so pokazali, kam merijo. Nathan je bil veliki mojster framasonskih lož, a je moral odstopiti, ker je morivcu Tulliu Murriju, svojemu svaku, hotel pomagati, da bi zbežal iz Italije. Tullio je namreč umoril grofa Bonmartinija in vsled te pravde je bil Nathan politično mrtev. Svobodomislecji so ga zdaj naredili za rimskega župana.

FRAMASONSKO DELO.

V Parizu je odločil minister Briand, da se neka katoliška cerkev priredi za rusko gledališče. Pred velikim oltarjem bodo postavili oder in iz klopi narede sedeže. Igrali bodo vse igre Andrejeva in Gorgega, ki so v Rusiji prepovedane. Revolucionarni igravci, iz Rusije izgnani, bodo igrali v cerkvi, ki je katoličanom s silo odvzeta. To se pravi pri liberalcih — svoboda.

NEMCIJA.

Proti »Kölnische Volkszeitung« je državni pravdnik dvignil obtožbo zaradi razžaljenja veličanstva, a jo je zopet umaknil.

MAROKO.

Boji pri Lala Marnia.

Lala Marnia, 26. novembra. Danes so se zopet pričeli boji. Jutraj je bilo slišati hudo streljanje. Včeraj je napadlo 10.000 (?) Maročanov francoski tabor. Boj je bil zelo vroč in je trajal do dveh popoldne. Francozi so se jako dobro držali. Mrtev je en poročnik in nekaj vojakov. Od Maročanov jih je pa baje padlo okoli 1200.

Dnevne novice.

+ Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke mora skoro vsak teden Hribarju izrekat »zaupnice«. Tako tudi preteklo soboto. Tako je postal izvrševalni odbor narodno-napredne stranke soodgovoren za Hribarjevo postopanje, katero mora z največjim ogorčenjem obsolati ne samo Belakrajina, ampak cela dežela, v prvi vrsti Ljubljana! Čim več zaupnic bodo gospodje v narodno-naprednem izvrševalnem odboru za tako »delo« izrekli Hribarju, temprej bodo z njim izginili tudi oni. Sicer pa je bila ta zaupnica jako trd oreh. Liberalci sami pripovedujejo, da je sklenjena samo za zunanji efekt, med sabo so se člani izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke hudo kregali in šli narazen vsi potrti. Pa skleniti so morali tako, ker je vsa stranka od Hribarjevega duha obsedena.

+ Pravi ubože na duhu so liberalni vseučiliščniki, če jih naj sodimo po včerajšnjem članku v »Narodu«, v katerem napadajo »Slovenca« in »Zarjane«. »Slovenec« je vsikdar obsojal krivico, naj se je zgodila od te ali od druge strani. Zato je vsikdar obsojal krivice nemških buršev proti slovenskim vseučiliškim dijakom, a ravno tako obsoja tudi krivice proti katoliškim dijakom. Boj katoliških dijakov in krščankosocialne stranke za enakopravnost katoliških profesorjev in dijakov je boj za pravičnost, in če bo enakopravnost enkrat tu izvojevana, bodo enakopravni tudi slovenski dijak. Zato je dr. Lueger, ko je kot prvoborilec za akademsko svobodo in enakopravnost nastopil na katoliškem shodu proti terorističnim klikam med profesorji in dijaki, tudi nam storil veliko uslugo z narodnega stališča. Vsaka krivica nam je škodljiva, vsaka pravica nam koristi. Slovenski dijak, ki tega ne razvidi, ne zasluži, da bi se z njim dalje pogovarjali. Če so pa dalje liberalni dijak tako neumni, da ne razvidijo velikega napred-

ka, ki ga je za slovensko šolstvo dosegla S. L. S., jih le obžalujemo. Da se iz njihove, v bedastem sovraštvu proti S. L. S. sklenjene resolucije norčuje tudi nemški list, ni naka krivda. Ne smešite se sami, liberalni revčki!

+ Originelno telefonično poročilo. »Slovenec« je poročal, da je gosp. Fabiani po naročilu ministrstva si ogledal slovensko umetniško razstavo v Trstu in da je izbral par slik za nakup. To se je baje izvršilo posredovanjem cesarskega namestnika Hohenkohe v Trstu. Včeraj pa čitamo v »Narodovih« — telefoničnih poročilih, da je poslanec Hribar včeraj se ogledal pri naučnem ministru z isto zahtevo, o kateri bi bil lahko že pred tednom bral v »Slovencu«, da se že izvršuje. »Narodovi« čitatelji pa morajo tako za teden pozneje čitati o Hribarju nekaj, kar ni njegovo.

— Pred c. kr. izpraševalno komisijo za občne ljudske in meščanske šole v Gorici so napravili izpit vsposobljenosti: za ljud. šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom gđc.: Bajt Rožica (oboje z odliko), Cimperšek Stefanija, Gomilšek Rafaela, S. Kaljdič Berhmana, Kavčič Marija, Kocmut Alojzija, Koser Pavla (za nemške šole z odliko), S. Križanič Tomislava, Lazar Marija, Lecker Stefanija, Majdč Josipa (oboje z odliko), Milost Ljudmila (ital. kot predmet), Modic Justina, Pahor Viktorija (oboje z odliko, ital. kot predmet), S. Plankar Avreljia, Smerdu Katarina, Škoflanc Sofija, Trošt Alojzija ter gg. Bratož Franc (ital. kot predmet), in Cenčič Josip; za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom in iz nemščine kot predmet gđne Cigoj Viktorija, Hmelak Pavla, Jelenec Marija, Kavčič Kristina, Kazafura Ljudmila, Komavlj Stefanija, Merhar Josipa, Schwinger Justina, Silič Justina, Smole Ivanka, Terpin Antonija, Trampuž Amalija, Zagorjan Marija, ter gg. Hreščak Alojziji, Turek Franc in Vovk Ivan; za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom gđni Pečar Stefanija in Šturm Alojzija.

— Poročili se je Fran Golli, c. kr. orožniški stražmojster v Šempasu na Primorskem z gđno. Marijo Fabčič iz Št. Vida na Vipavskem.

— Srna sredi mesta. V Metliki so te dni dunajski monterji pred trgovino g. E. Fuxa napravljali javno tehtnico. Ko so delavci delali v globoki odprtini, se nakrat zasliši lajanje in trenotek pozneje prileti, preganjana od psov — srna mimo Fuxove trgovine in pade v odprtino. Srno so močje takoj prijeti. Srno so psi prignali z gorovja, kjer je bil one dni prirejen lov.

— Državna zveza odvetniških in notar-skih uradnikov se 8. t. m. ustanovi na Dunaju. V predvečer bo veliko demonstracijsko zborovanje proti nameravani izključitvi te kategorije iz trgovsko-pomočniškega zakona.

— Protialkoholni klub se je ustanovil v Oseku na Hrvaškem.

— V Ameriki obsojen bivši hrvaški poslanec. V New Yorku je bil radi poverljivosti obsojen v enoletni zapor bivši hrvaški poslanec dr. Matija Pavelič, ki je tudi radi poverljivosti pobegnil iz Evrope.

— Telefon, ki glasno govori. Iz Berolina se poroča, da je v državnem zboru uveden nov sistem telefona. Predsednikovo mesto v dvorani je zvezano s sobo in restavracijo poročevalcev na tak način, da telefon popolnoma glasno poroča o dogodkih v dvorani. Kadar predsednik komu podeli besedo, se to čuje v poročevalski sobi. Stroj govori tako glasno, da nadkriljuje vsak šum.

— Propala tvrdba v Brodu. Rafael Merkadici, ki se je ustrelil, je ponaredil menic za 90.000 kron.

— V Mošnjah bo predaval v nedeljo gospod mlekarški nadzornik F. Legvart o mleku, mlečnih izdelkih ter zanesljivi prodaji. Predavanje bo zanimivo in podučno, zato je pričakovati številne udeležbe.

— Zopetna premestitev poštnega urada Slavina na Prestranek (kolodvor). Poštni urad Slavina (v političnem okraju Postojna) se premesti dne 1. decembra t. l. zopet na Prestranek (kolodvor) ter bo imel zvezo s kolodvorom po štirikratni pešpošti na dan. Istočasno vpelje se na tem poštnem uradu služba selskega pismonoše za zunanji dostavljanji okraj, v Slavini se pa otvori poštna nabiralnica, ki bo v zvezi s poštnim uradom na Prestranku po dvakratni pešpošti na dan.

— Delavska beda. Ker je v Nabrežini mnogo delavcev odpuščenih vsled pomanjkanja dela, so mnogi poprodali vse svoje premoženje in odšli v Ameriko.

— Alkohol — vzrok smrti. Janez Lukan iz Koprivnika (Nesselthal) pri Kočevju, 78 let star, se ga je v gostilni nekaj navlekel. Dommov prišedši si je napalil pipo ter se vlegel na posteljo ter z gorečim vivčkom zadremal. Pri tem mu je pa padel žareč pepel na tla, deske so se vnele in dim je starčka zadušil. Našli so ga drugi dan mrtvega, pred posteljo pa je bil kvadratni meter pōda popolnoma izžgan.

— Seja občinskega odbora v Novem mestu bode dne 28. t. m. s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zadnjega sejnega zapisnika z dne 18. oktobra 1907. 2. Volitev prvega, oziroma drugega ali tretjega občinskega svetovca. 3. Poročilo županstva o oddaji mestnih voženj za leto 1908. 4. Poročilo policijskega odseka o prošnji na ločenski cesti biva-jočih posestnikov za napravo razsvetljave in flosa za pranje. 5. Proračun za leto 1908. 6. Slučajnosti.

— »Dolenjsko pevsko društvo v Novem mestu« je napravilo v soboto, dne 23. t. m., v »Čitalnici« svojim članom veselico. Udeležba s strani občinstva je bila jako slaba. Mogoče bi bila boljša, če bi za petjem sledila kaka ravkarska ali druga podobna igra. Toda

tem seveda nočemo kritikovati umetniški lut Novomeščanov! — Pevke in pevci pod vodstvom pevovodje g. Ig. Hladnika so bili povsem kos svoji nalogi. Malotevtilno obinstvo je navdušeno ploskalo moškemu zboru, ki je prvi nastopil s A. Försterjevo pesnico »Domu«. Mešan zbor je pa na občo zahtevo in zadovoljnost ponovil tudi A. Försterjevo kompozicijo: »Katica«. C. Reissigerjev trio za gosli, čelo in glasovir je tudi jako ugajal. Z virtuozno sigurnostjo sta igrala gg. E. Kastelic in kapelnik Höfner in sicer prvi gosli, drugi čelo medtem ko je igral g. Hladnik na glasovir. Mešani zbor je žel obilo pihal, tako posebno pri F. Gerbičevi »Barbaroli«. Seveda je k temu največ pomogel solospjev, ki ga je pel s svojim krasnim baritonom g. slkar prof. Grm. Pirnatova kompozicija »Zalost« je izvrstno uspela. Postavile so se pri tej pesmi posebno gospodične pevke in jih je hvaležno občinstvo za to tudi posebno pohvalilo. Po petju se je vršila prosta zabava, ki je trajala čez polnoč.

— **Za vinske trgovce in gostilničarje.** Iz Črmošnjice se nam piše: Izborne kapljice iščejo vinski trgovci tu in tam, kamor se kličejo in vabijo. Čudno, da se popolnoma prezira nekaj tako sloveča »Semiška« gorica, ni ga, da bi v njeno priporočilo zinil le besedo. Pa je tudi v resnici dovolj samo beseda: Pridi in pokusi! Kupil boš tam lažje, ker je cena tako nizka, 20, 21 kr. Grozdje je dozorelo zdravo brez vsake gnjilobe, srečno se nas je ogibala vsaka uima; kar daje poroštvo, da bo vino tudi stanovito. Dobro znamenje je, da sosed tiho in nagloma smukne mimo sosedovih vrat; boji se povabila, ne v slabem pomenu, boji se, da bi zlezal v lase. Morda pa le streljanje kaj pomaga, kajti krog in krog so imeli več ali manj nesreče, samo Semiču je prizaneslo.

— **Avtomatične telefone** so uvedli dunajski kavarnarji, da se rešijo pristojbin za telefone. Te pristojbine plača podjetje, ki postavi avtomatične telefone v kavarno. Kdor se hoče takega telefona poslužiti, vrže deset vinarjev v telefonski avtomat.

— **Reforma srednjih šol.** Izšla je knjiga, ki objavlja enketo o reformi srednjih šol. Zaslisanj so bili profesorji, zdravniki, vojniki, juristi, pisatelji, trgovci, uradniki — abiturienti, ki so vsak s svojega stališča oddali mnenje o srednjih šolah.

— **Zglašenje v okraju Radovljica.** Razglas č. kr. deželnega predsednika v vojvodini Kranjski z dne 12. novembra 1907, št. 6126/pr., o zglašenju v okraju Radovljica se glasi: Zaradi premenjenih razmer ukazujem, raztežaje z razpisom namestnika za Kranjsko z dne 20. septembra 1858, dež. zak. št. 24, določeno dolžnost tujkega zglaševanja, da je tudi v krajih Hrušica, Planina, Sava, Javornik, Plavž, Koroška Bela, Rateče, Polje, Breznica, Moste, Zirovnica, Predtrg, Bohinjska Bela, Srednja vas in Stare Fužine političnega okraja Radovljica zglasiti vsakega tujca, ki ondot prenoči, že na dan prihoda, ali, kadar pozno dojde, drugo jutro do 9. ure po predpisu B in C navedenega razglaš z dne 20. septembra 1858. Razen tega je c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici pooblašeno, da v občini Jesenice in v krajih Bohinjska Bistrica, Polje in Fužine (Belapeč) uredi tujsko zglaševanje od strani gostilničarjev in stanodajavcev po ondotnih potrebah in, ako je treba, tudi drugače nego vелеva razpis namestnika na Kranjskem z dne 20. septembra 1858, dež. zak. št. 24. Te odredbe stopijo s 1. januarjem 1908 v veljavnost.

— **Ponarejen denar.** Neki fant in neka žena sta pri železniški blagajni v Avčah poskušala menjati ponarejen goldinar, oziroma krono. — G. Kopitar je pa denar spoznal, konfisciral in celo stvar naznanil orožništvu.

— **Na lovu** bi bil kmalu ponesrečil 26letni Maksimilijan Kopitar, železniški uradnik, in sicer pri Avčah. Spodtaknilo se mu je, da je padel. Puška se je pri tem sprožila ter ga ranila na desni roki, vsled česar se je bil prišel zdraviti v goriško bolnišnico.

— **Uboj in težka telesna poškodba.** Fantie Alojzij, Jožef in Martin Smerkolj, Bernard in Jožef Zupančič, France in Ludovik Batis iz Strme njive in Hotiča so 17. t. mes. v mraku počakali iz Kolovrata idočega posestnika Janeza Razpotnika in iz Petelinjaka njegovega sina Franceta Glušiča, posestnika Alojzija Podmilšaka in nekega Osolina iz Prevoj ter jih napadli s krepelci. Janeza Razpotnika so ubili, Podmilšaka težko ranili, Glušič in Osolin sta tudi ranjena. Vseh sedem fantov so že zaprli in pridejo pred ljubljanske porotnike.

— **Slovanski kongres v Peterburgu** je določen na dan 9. marca leta 1908.

— **Občinske volitve v Varaždinu.** V Varaždinu se vrše dopolnilne občinske volitve. Doslej je izvoljenih 14 občinskih svetnikov, izmed katerih ni nihče pristaš varaždinskega resolucionaša dr. Magdiča.

— **Zadružna šola v Darmstadtu** je bila slovesno otvorjena dne 7. m. m. Ravnatelj državne zveze kmetijskih zadrug, Haas, je v nagovoru tolmačil naloge in smotre šole in vzpodbudil udeležence šole k pridnemu in marljivemu učenju. Otvoritve se je udeležil tudi Mr. Adams, zastopnik irske kmetijske uprave v Dublinu, ki ravnokar proučuje zadružne uredbe državne zveze v Darmstadtu. Udeležencev je bilo 36, od teh gospod A. Krali od »Zadružne zveze« v Ljubljani ter gospod Oblak iz Št. Lorenca.

— **Znižanje sladkornega davka.** Vlada bo znižala sladkorni davek za 12 kron, t. j. od 38 na 26 kron pri meterskem stotu. To znižanje se bo izvrševalo stopnjevaje. Najprej se zniža sladkorni davek za 6 kron, potem slede znižanja po 3 K. Vlada bo poskrbela, da bo znižanje, le na korist konzumentov.

Štajerske novice.

š **Resnica o Joštu.** Prejeli smo in priobčujemo: Slavno uredništvo »Slovenca«! Ker smo brali v časopisih, da se gospod Jošt pere po časopisih s popravki, da ni govoril: »Brez črnih bodemo že delali,« podpisani izjavljamo sledeče: Pri nekem posvetovanju, katerega se je udeležil tudi gospod Franjo Jošt (namreč pri posojilnici in hranilnici v Poljčanah), se je predlagalo, da se povabi gospoda župnika, da pristopi kot ud k omenjeni posojilnici, pa gospod Jošt se je izrazil: »Brez črnih bodate že opravili.« — Ivan Hauptman. — Jakob Bizjak. — Franc Ambrož.

š **Slovenske občine za nemški pouk.** — Nemški listi poročajo, da so občine Sv. Hema, Sv. Peter in Pristova prošle pri dež. šolskem šolskem svetu za nemškega šolskega voditelja v Št. Peter ter da so zahtevale, da se v drugem razredu namestu slovenskega pouka upelje nemščina. Žalostno!

š **Katarin n sejem** na Ptuj dne 25. t. m. je bil sicer sijajen in dobro obiskan, a vedno bolj se opaža, da so se ga trčji jeli izogibati, ker mesto zahteva preveliko stojnino. S tem so hoteli pomagati domačim trgovcem, v resnici pa odvračajo le tuje — v svojo škodo!

š **V Zibiki** se je vršil zadnji nedeljo ustanovni občni zbor »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva« ob mnogobrojni udeležbi. O namenu in koristi izobraževalnih društev je govoril župnik Gomilšek. Kar prvi dan je pristopilo 67 udov. Društvo je takoj pristopilo slovenski krščansko-socialni zvezi v Mariboru. Želimo mu krepkega procvita. — V kratkem začne poslovati tudi posojilnica. Vsa čast rodoljubnemu župniku v Zibiki, č. g. Jožefu Kranjcu, ki se ni ustrašil dela in truda, da je oskrbel svoji župniji dva tako važna zavoda za ljudsko blaginjo!

š **V Ptuj** so prisegli 24. t. m. nadomestni rezervisti na dvorišču Franc Jožefove vojašnice v prisotnosti vseh častnikov in starega moštva. Slovesna prisega novincev se bo vršila dne 2. decembra.

š **Živinski sejm** bodo odslej v Mariboru vsako sredo, zato je mesto Ptuj prošlo, da bi bili enaki sejmi v Ptuj vsak torek.

š **Pri Sv. Lovrencu nad Mariborom** je umrla zadnji nedeljo sestra č. g. župnika Friderika Horvat, pridna in občešpoštovana Jožefa Horvat. V slovesnem sprevodu so jo spremili na šentlovrenški kolodvor, odkoder so jo po njeni želji prepeljali v rojstno župnijo sv. Lenarta pri Veliki Nedelji. Veličastni pogreb se je vršil v torek dopoldne. N. v m. p.!

š **Načelnikom mariborskega okrajnega zastopa** je izvoljen župan gospod Iv. Schmideder, podnačelnikom gospod J. Bancalari.

š **Iz Slovenskih Goric.** Res lepe so Slovenske Gorice. Tu se pridela precej žrnja, še mnogo več vina, ako nas obvaruje liubi Bog vremenskih nezd in podeli svoj blagoslov. Letos so Slovenske Gorice res srečne, ker se je pridelalo vsega precej obilo, le sadja žali bože nič. Največje veselje vlada ob času branja. Sicer ni ravno veliko, ker je trpel trs vsled hude zime, a izvrstna kapljica. Prav srečni so pa tisti gospodarji, ki so svoje trte jeseni zakopali ali zagnili, ker ti pridelajo 28 do 40 hl na oralo. Posnemajte! Dokaz je tu! Toče nas je obvaroval Vsemagomočni, in vreme je skrajno ugodno, zato je grozdje res lepo in mošt sladek ko med. Že se oglašajo kupci ter plačujejo liter po 30—60 v. Kupci, le pridite v lepe Slovenske Gorice, ker tu dobite pristno, žlahtno vinsko kapljo. Posebno še moram omeniti trsno zadrugo pri Sv. Lovrencu v Slovenskih Goricah, katera marljivo deluje v občno korist vinarstva. Ker je bilo letos vreme ugodno vinski trti, zato se trtnice, katerih se tu nahaja obilo, res izvrstne. Za prodati bo čez 200.000 trt vseh vrst. Posestniki vinogradov, rabeči cepljenih trt, se že zdaj opozarjajo na to podjetje, kjer si lahko naroče dobro blago, po primerni ceni za zasajanje vinogradov jeseni ali spomladi. Naročajte za vinarstvo vneti gospodarji cepljene trte pri trsni zadrugi pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah, pošta Juršinci.

š **Eksplozija ognjišča.** V vili baronice Berthe Hayman v Rosenbergu je, kakor poročajo iz Gradca, razletelo s silnim pokom celo ognjišče. Vsa okna vile so razbita. V ognjišču je bila skrita dinamitna bomba. Obe kuharici sta nevarno ranjeni.

š **Stoletnica celjske višje gimnazije** se bo slavila novembra leta 1908. Dovoljenje cesarja Franca I., da se zavod ustanovi, je datirano z dne 10. septembra 1908. Otvoril se je zavod novembra 1808.

š **Aretirali** so v Gradcu Angelo Breznik, ki je bila policijsko zasledovana.

š **Umrl** je v Podgorju pri Letušu abiturijent Rado Žibert.

Ljubljanske novice.

lj **Predavanje v »Slovenski krščansko-socialn« zvezi.** Včeraj je predaval v S. K. S. Z. gosp. dr. Vladislav Pegan o zanimivem predmetu: »Čarovnice in čarovniške pravde v srednjem in novem veku«. Pojasnjeval je sprva nastanek vere v čarovnice in razvoj te vere med posameznimi narodi. Dosegla je vera v čarovnice vrhunec svojega razvoja ravno ob času reformacije največ pod vplisom luteranskih pridigarjev, ki so imeli celo pridigarsko literaturo samo o čarovnicah. Najzanimivejši del predavanja je bil oni, ki je obdeloval čarovniške pravde, kjer so pod najhujšimi torturami iz ubogih žrtev spravljali najneverjetnejša priznanja o čarovniških sestankih s satanom, o zlem delovanju čarovnic itd. Ob koncu je predavatelj pojasnil stališče in delovanje katoliške cerkve proti čarovniški veri in proti čarovniškim pravdam. Dvorana

je bila natlačeno polna. Prihodnji torek predava zopet g. Slavko Ravnikar.

lj **Tifus v ljubljanski okolici** še ni ponehal. V Javorju sta bolni na tifusu dve osebi.

lj **Ženski oddelek krščansko-socialne zveze** je imel v nedeljo zvečer v zvezni dvorani lepo in dobro obiskano veselico. Prof. Fr. Janežič je pozdravil zbrane goste in govoril o velikem pomenu ženske organizacije ter o potrebnih svojstvih žene, zlasti o značajnosti. Gospoda Černiča hčerka je prisrčno deklamirala pesem »Sirot«, gdčna. Zakrajškova pa z znano vnmelo lepo balado Krilanovo: »Padla je tema na Ukrajine...« Pevski zbor pod spretnim vodstvom g. kateheta Čadeža je zapel več pesmi, zlasti je ugajala »Slovanska pesem«. Nato je bila veseliga: »Kordula«. Vse igralke (gdčne. Bonačeva, obe Češnovar, Podržajeva in Juvančičeva) so jako dobro rešile svoje vloge. Glavno vlogo je imela gdč. Zakrajškova, ki je vzbudila kot huda in spokorjena žena mnogo veselega smeha. G. Puc li je kot potrpežljiv mož pomagal, da sta nas dobro zabavala. Igro je spretno vodil g. Križaj. Gospe Manfredovi in odbornicam pa čast in zahvala, da se tako neumorno trudijo za prospeh in razcvet krščansko-socialne ženske organizacije.

lj **Miklavžev večer** v »Unionu« dne 5. decembra bo nekaj sijajnega. Večer prireja »Ljubljana« po dogovoru s »Krščansko žensko zvezo«. Po tiskovni pomoti zadnjič to ni bilo v listu prav omenjeno. Upamo, da se ob tem večeru zbere v veliki dvorani »Uniona« mnogo občinstva, ker bo za veliko prireditve tudi vstopnina nizka: samo 60 vin.! Otroci prosti. Kdor bo želel svojim dragim po Miklavžu kaj podariti, naj 5. decembra popoldne prinese odboru na oder velike dvorane »Uniona«.

lj **Umrl** je včeraj dopoldne po daljšem bolehanju toda nepričakovano v Carskem »Selu pri Peterburgu gospod Ivan Kos, veletržec v Peterburgu, star 60 let. Pokojnik je bil brat soproge gospoda dr. Karola viteza Bleiweisa in tast rajnega dr. Zarnika. Rodom je bil Ljubljčan, sin okr. zdravnika ter je 21 let star šel v Peterburg, kjer se je s pridnostjo od navadnega knjigovodje povzdignil do uglednega trgovca. Pred meseci je bival na počitnicah v Ljubljani, kamor se je v kratkem hotel stalno preseliti. Zapušča vdovo in pet otrok. N. v m. p.!

lj **Na ljubljanskem južnem kolodvoru** je dosedanji načelnik višji nadzornik gosp. Guttmann šel na dopust in bo v kratkem vpokojen. Načelništvu postaje je prevzel gospod Savojic.

lj **Zvezdni utr nki.** Sinoči so se opazovali na jasnem obnebu nenavadno krasni zvezdni utrinki. Ob četrta na sedem zvečer je vršela čudovito lepa zvezda v smeri od vzhoda proti zapadu, puščajoč dolg ognjen in plavkast trak za seboj, kakor raketa predno se razpoči.

lj **Ljubljčan obsojen v Celovcu.** Pred celovškimi porotniki je bil linški trgovec z južnim sadjem, Albin Gasparič, rodom Ljubljčan, obsojen radi raznih sleparij v osem-mesečno težko ječo.

lj **Gospa Irma Polak** bo gostovala v slovenskem gledališču 29. in 30. t. m.

lj **Zanimive kinematografske predstave.** Od danes naprej do 29. novemb. ima kinematografsko podjetje »Theatre Français« naslednji spored: 1. Pustolovska. Drama. — 2. Strahovit lovec na leve. Komično. — 3. Idimo v Švico! Naravni posnetek. — 4. Dojilke stavkajo. Komično. — 5. Piruhi. Kolorirano. — 6. Sreč ostane vedno mlado. Drama. — 7. Volivni boj. Komično. — Predstave ob pondelkih, torkih, sredo in petkih samo ob pol 8. uri zvečer; ob četrkih in sobotah predstave za diake in otroke po znižani ceni ob 3, pol 5. in 6. uri, ob pol 8. uri navadne cene; ob nedeljah in praznikih predstave ob 3, pol 5., 6 in pol 8. uri zvečer. Vsaka predstava traja eno uro.

lj **Zasebni učni zavod** solicitorja Josipa Christofa priredi s 1. decembrom t. l. na II. mestni deški ljudski šoli na Cojzovi cesti tudi še učni tečaj za strojeписje. Poučevalo se bode ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure dopoldne. Učnina mesečnih 8 K plačuje se vsak mesec naprej. Udeleženci, ki obiskujejo obenem tudi tesnopisni tečaj, plačujejo za strojeписni poduk posebej le 2 K na mesec. Prijaviti se je najpozneje do sobote, dne 30. novembra t. l. v Škofjih ulicah št. 7.

lj **Vinska pokušnja** v deželni vinski kleti bo jutri ob 7. uri zvečer.

lj **Poročil** se je na Dunaju inženir arhitekt gospod Konrad Lachnik iz Ljubljane z gdčno. Beti Wimmer.

lj **Selitev v Ljubljani meseca novembra.** Nenavadno živahna je bila letošnja selitev v novemberskem selitem roku, kajti preselilo se je v celem 626 strank z več kot 1800 osebami, torej 120 strank več nego meseca avgusta. Pri tem je prišlo 43 novih, po večini uradniških in častniških rodbin v Ljubljano, 27 pa jih je zapustilo naše mesto, ker so bile prestavljene v druge kraje. Lepa, moderna, zračna in zdrava stanovanja v mnogoštevilnih novih zgradbah so že skoro vsa oddana.

lj **Roditeljski večer** bo v soboto, dne 30. t. m. ob šestih na I. mestni šoli. Predaval bo mestni zdravnik dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški: »O boju proti jetiki, osobito z ozirom na našo mladino in na razmere v šolah«. — Stariši in vzgojitelji dobro došli!

lj **Sama sta se zglasila** kot brez sredstev leta 1891 v Št. Jurju ob južni železnici rojeni Mihael Schmidt in leta 1892 v Tumarjih pri Laškem rojeni Štefan Šojc, katera sta pobegnila od nekega pekovskega mojstra v Celju in si prišla ogledat Ljubljano. Mraz in glad sta ju prignala k oblastvu.

lj **Samo še tri dni** imajo časa za zglasitev leta 1885, 1886 in 1887 rojeni in v Ljubljani

stanujoči mladeniči. To dolžnost veže vse v teh letih rojene mladeniče, ne glede na njih rojstni oziroma pristojni kraj. Zglasitev se vrši v pisarni magistratnega vojaškega referenta. Izkazila o domovinstvu vnanjih nabornikov je prinesli s seboj.

lj **Kolo poneveril** je dne 25. t. m. oženjeni zidarski pomočnik Franc Arčon, rodom iz Kamnaga pri Gorici, izposojevalki koles g. Ani Gorčevi na Dunajski cesti in je prodal gostilničarju g. Ludoviku Kotniku na Opekarski cesti za 30 kron, potem pa neznano kam pobegnil. Kolo ceni oškodovanka na 150 kron.

lj **Na tla podrl** je predvčerašnjim zjutraj nek kolesar na sv. Petra cesti služkinjo Marijo Bizjakovo, ki se je na glavi precej poškodovala.

lj **Tatvina.** G. Antoniji Keršičevi v Spodnji Šiški je bila ukradena 40 kron vredna jopica. Tatvine je sumljiva že predkaznovana 38letna Marija Kosirnikova iz Šmane, katero orožništvo že zasleduje.

lj **Pobegnila** je iz Kočevja slaboumna in občenevarna Marija Stienejeva. Kjer bi jo prijel, naj obvestijo občinski urad v Kočevju.

lj **Navaren tepež.** Delavca pri zgradbi »Katoliške tiskarne« Matija Sešek iz Kamnika in Franc Rogel iz Gorenje vasi pri Litiji sta se včeraj popoldne pri delu sprla in stela. Pri tem je Sešek Roglja vrgel ob tla tako močno, da se je na nogi težko poškodoval in so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

lj **V Ameriko** se je včeraj odpeljala z južnega kolodvora 87 Makedoncev, 73 Hrvatov, 35 Črnogorcev in 50 Slovencev.

lj **Izgubljeni in najdene reči.** Andrej Vratarič je izgubil rumeno konjsko odejo, vredno 10 K. — Zasebnica Marija Gomiškova je našla denarnico s srednjo svoto denarja. — Najdena je boa, ki se jo dobi pri g. Florjancičevi na Jurčičevem trgu št. 1.

lj **Lovski pes** bele barve se je zatekel. Lastnik ga zamore dobiti v Cigalovi ulici številka 4 v drugem nadstropju.

lj **Aretovan** je bil delavec Feliks Kožar iz Lašč, ker ga je preganjala sodnija v policijski tiralnici. Tudi Alojzija A. iz Glince so prijel, ker je na sumu, da je v soboto ponoči ukradel v neki kavarni svojemu soigralcu iz žepa 20 kron denarja. Istega pri njemu sicer niso dobili, pač pa kavarnarjevo srebrno žlico.

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

ž **Žrtev loterije.** Jožefa Knaus, rojena Ambrož, nadsprevednika žena in babica iz Rateč pri Zidanem mostu doma je bila s svojim možem leta 1904 v Reki. Tam se je seznanila s črevljarijem Cirilom Navratilom, ki je zakladal Knausovo rodbino z obutvijo. Obdolženka je strastna igralka v loteriji, ves svoj denar je zaigrala, in ko ji je jelo primanjkovati sredstev, znala si je s prikupljivim obnašanjem pridobiti lahkovernost Navratilovo, da ga je sleparskim potom izkoriščevala za svoje namene. Ponarejala je loterijske listke, katere je Navratilu kazala, češ, da je zadela znatne dobitke, da se pa slučajno nahaja v denarni zadregi, zato naj ji pa on posodi denar, katerega mu bode takoj vrnila, ko bodo dobitki izplačani. Navratil ji je vse verjel, in ker sam ni imel denarja, vzel si ga je na posodo, da je vstregel želji obdolženke. Na ta način ga je opeharila za najmanj 1153 kron. Konečno so se pa jele Navratilu le oči odpirati in zahteval je odločno povračilo posojila. Da bi se ga obdolženka vsaj za en čas mogla odkrižati, pokazala mu je pisma, katere je sama pisala, češ, da se ji bodo dobitki kmalu izplačali, oddala je pa tudi na svojo osebo brzojavke, na katerih je ime Reka zbrisala ter zapisala Ljubljana, in Maribor kot kraj oddaje. Vse to je pokazala Navratilu, in ta ji je v svoji lahkovernosti vse verjel. Med tem je bil obdolženkin mož prestavljen iz Reke v Ljubljano. Ker se pa tu bolj redko nahajajo taki lahkoverniži, kakor je bil Navratil, izmislila si je drugo, da si pridobi denarnih sredstev. Dne 13. t. m. zglasila se je Knaus v trgovini Ljudovika Widmajerja in se trgovčevi soprogi predstavila kakor babica. Zahtevala je od nje posteljo z vso opravo in nočno omarico za otročnice trdeča, da je njen mož s tem zadovoljen, ter da bode to poplačala v mesečnih obrokih po 20 K. Trgovka je bila s tem zadovoljna, Knaus ji je dala na kup 9 kron. Kupnina je znašala 264 kron 70 v. Kupljene reči pa obdolženka ni dala odvesti domu, temveč jih je takoj nekemu starinarju prodala. Sama priznava, da je bila kakor obsedena od loterijske igre, in da se ni nobenih sredstev vstrašila v doseg svojega namena. Odločno pa oporeka, da je mislila koga oslepariti.

Včerašnja druga razprava proti Josipini Knavs zaradi hudodelstva goljufije se je na predlog državnega pravdnika zaradi zaslisanja novih prič in drugih dokazov preložila.

Amerikanska pisma si je prisvajal. Janez Podbevšek, 16 let star, sedaj uslužbenec pri baronu Rechbachu v Krumbergu, je bil še letošnjo pomlad nameščen kot provizorični pismošoa v Hrušici. Tu so ga v oči bodla zlasti tista pisma, ki so bila odposlana iz Amerike na domačine. Tako je odprl pisma pod naslovom na Marijo Trškan, Ivano Bitenc, Franciško Zupančič, Uršo Jančar, Franceta Žagar, Marijano Anžur, Ivano Marolt, Lovrenca Habič, Marijo Gale, Jožefa Kocijančič, Ivano Černe in Franciško Marolt. Iz zadnjih treh pisem je vzel pošilatev po en dolar, katere je zmenjal po 4 K 80 v., denar je zase porabil, pisma pa zavrgel. Dne 16. aprila t. l. sta deklici Marija Žagar in Marija Dežman med Javorjem in Zagradišcem blizu občinske poti našle v zemljo zakopanih več odprtih pisem ter jih oddale na pristojno mesto, ker

se je prišlo obdobju na sled. Podbevšek priznava, da je imel nalog ta pisma strankam dostaviti, in ker je bil mnenja, da je denar v njih, jih je odprl. Imenovani naslovljenci, razun Jožefa Kocijančiča, Ivane Černe in Frančiške Marolt potrjujejo, da v nedostavljenih pismih res ni bilo denarja. Obsojen je bil v dvamesečno ječo.

Razne stvari.

50letni jubilej Lurda. Sveti oče je sprejel v avdijenci tarbeskega škofa, v čegar škofiji leži Lurd. Nanesel je tudi pogovor na praznovanje 50letnega jubileja v Lurdu. Vršile se bodo velike slovesnosti. Jubilej traja od 11. februarja 1908 do 11. februarja 1909.

Socialnodemokratske dekline. Na Nemškem se zdaj trudi socialne demokratinje, da bi organizirale ženske posle. Ne gre jim za to, da bi ženskim poslom zboljšale stanje, ampak da bi jih napolnile s socialistično mislijo. Zanimivo je to, da se branijo socialistični voditelji, s svojimi lastnimi deklaracijami skleniti »svobodno službeno pogodbo«. Pravijo, da je v Hamburgu 3000 ženskih poslov pristopilo k organizaciji, drugod pa ta organizacija noče napredovati.

Nova iznajdba pri telefonu se že praktično uporablja v Kanadi. Pri telefonu je stroj, ki omogočuje takojšnje zvezo s poklicano osebo, ne da bi bilo treba posredovanja gosposodičen pri telefonski centrali.

Orožniški stražmojster morilec. Stražmojstra Pala, kateri je, kakor smo poročali, umoril nekega kmeta in njegovo hčer, so izsledili. Morilec je grozil zasledovalcem z orožjem, tako da so morali poklicati na pomoč polstotnijske vojakov, kateri so ga obkolili. Ko je Pale videl, da ne more ubežati, se je ustrelil.

Stavko tramvajskih uslužbencev imajo zopet v Milanu.

Prva žrtev mraza. Na državni cesti pri Wolkersdorfu je zmrznil strojarski pomočnik J. Grindl.

Klub natarkejev so ustanovili v New Yorku. Klub si je najel krasno štirinadstropno palačo.

Solnograška veteranska zveza, ki šteje 5000 članov, se je izrekla proti novi vladni predlogi o preureditvi veteranskih zvez v vojne zbore.

Na čast Skobelevu. Iz Petrograda poročajo, da je delavsko ministrstvo izdalo naredbu, po kateri se ima od sedaj mesto Novi Margetan imenovati Skobelev. V odloku se omenja velike zasluge Skobeleva za osvojenje ruske centralne Azije.

Kazenska razprava proti vstašem v Vladivostoku se je pričela v ponedeljek.

Smelost malega dečka. Med izseljenci, ki so pred kratkim izstopili v newyorški luki, je bil tudi 11letni deček C. Spector iz Rusije. Celo pot iz Rusije do New Yorka je potoval sam. Ker so mu stariši v domovini umrli, ga je poklical stric, ki živi v Čikagu, k sebi, da ga vzgoji.

Zadružno pivovarno snuje zadruga dunajskih gostilničarjev.

Leteča ladja. Milanski inženir Forlanini je iznašel stroj, s katerim se lahko leta po vodi. Imenuje se stroj »Idrovolante«. Pred kratkim so bile na Lago maggioro poskušne vožnje. »Idrovolante« je prevozil dolžino 500 m dvakrat v eni minuti s hitrostjo 70 km na uro. Iznajditelj je prepričan, da se da njegov sistem vpeljati pri velikih ladjah in da je možno doseči naglico 200 km na uro. Njegov sedanji model goni motor s 75 konjskimi silami, težak 600 kg. V kratkem bo napravil Forlanini nov motor, kateri bo težak le 100 kg. in za 100 konjskih sil. Hitrost novega stroja bo znašala 120 km v eni uri. »Idrovolante« je podoben v začetku navadnemu čolnu, nato pa velikan-skemu ptiču, kateri dvigajoč se iz vode, z veliko naglico hiti po gladini. Forlanini upa tudi, da je z njegovo iznajdbo storjen velik napredek za rešitev problema zrakoplovstva.

Vulkan v gledišču. Z uprizoritvijo igre »Terre d' Epouvante« v pariškem gledišču »Antonie« je storjen zopet velikanski korak v napredku umetnosti na tem polju: na odru bodo uprizorili izbruh vulkana Mont Pelée na Martinique. V ozadju se opazi vulkan, iz katerega se kadi. Nato se zasliši gromenje, katero naznanja izbruh. Iz hriba se prične valiti gost dim, ki zakrije ves zgornji del odra. Vidijo se bliski in ognjene mase; konečno pa zagrne dim ves oder in sliši se ropot padajočega kamenja in pepela. Na osebe, ki so bile navzoče pri glavni skušnji, je to napravilo zelo globok vtis.

Pes vreden 240.000 kron. V Kristalni palači v Londonu je bila te dni otvorena 52. razstava psov. Na razstavo so odposlani psi najuglednejših angleških in inozemskih bogatašev. Cena razstavljenih psov je velika. Največ cenijo nekega malega »pekingerja«, ki je last neke lady Holland, a je vreden 240.000 K. Sam angleški kralj Edward je razstavil okoli 50 psov. Na razstavi je tudi nekoliko eksotičnih psov, med temi par samojedskih, afganistanskih itd.

Izgon Rusov iz Berlina. V Berlinu so začeli Ruse preganjati. Do sedaj so poslali že 29 dijakov čez mejo.

Telefonska in brzolavna poročila.

POSVETOVANJA REKTORJEV.

Dunaj, 27. nov. Danes se vrše tu posveto-vanja rektorjev avstrijskih vseučilišč v prvi vrsti o tem, kako v bodoče zaprečiti vedne spopade med nemškonacionalnimi in katoliškimi dijaki.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 27. novembra. Ko je bil večeraj člen 17 o carinskem tarifu v ogrskem

državnem zboru po govorih hrvaških poslancev sprejet, je vstal ministrski predsednik Wekerle ter je predlagal, naj se zakonska osnova o carinski tarifi začasno umakne iz razprave in naj se da namesto nje na dnevni red pooblastilna predloga za pogodbo. Ta dnevni red za današnjo sejo je večina sprejela.

Budimpešta, 27. novembra. V današnji debati o pooblastilni izjavi je prvi govoril minister Košut, nato Polonyi, ki je dejal, da bodo disidenti predlogi oponirali, da je pa ne bodo obstruirali. Popoldne se vrši ministrski svet. Z Dunaja se je pripeljal sekcijski šef notranjega ministrstva baron Kaal.

ŠESTNAJST MAŽARSKIH ŽRTEV.

Budimpešta, 27. novembra. V bolnišnici v Černovi je umrla večeraj 16. žrtev mažarskega nasilja v Černovi, kmet Čulika.

DEMONSTRACIJE NA ČESKEM.

Praga, 27. novembra. Iz raznih čeških mest se zopet poroča o velikih demonstracijah delavcev proti podraženju živil.

KJE JE MILIJARDA?

Pariz, 27. nov. Na interpelacijo senatorja Riou, kam je izginila »milijarda kongregacij«, je odgovarjal pravosodni minister. Pravi, da je bilo silno težavno spraviti posesti izgnanih redovnikov v denar. Razen občin in departementov se je dobil redko kak kupec. Minister pravi, da je vzrok temu to, ker so duhovniki zagrozili z izobčenjem onim, ki bi se polastili cerkvenega posestva. Kongregacije da so mnogo nesle s seboj in s hipotekami obremenile posestva. Samo advokatom so likvidatorji izplačali čez en milijon frankov za ekspanzarje.

HRVATJE IZNANANI IZ PRUSIJE.

Berolin, 27. nov. Pruska vlada je izgnala iz ruhrskih premogovnih okrajev 108 Hrvatov; očita jim, da so se udeležili tatvin.

SPLOŠNA IN ENAKA VOLIVNA PRAVICA NA PRUSKEM.

Berolin, 27. nov. Svobodomiselnja ljudska stranka je sklenila zahtevati v deželnem zboru splošno in enako volivno pravico.

UDANOSTNA IZJAVA CARJU V DUMI SPREJETA.

Peterburg, 27. novembra. V dumi je bila soglasno sprejeta udanostna adresa carju. Poslanci so ta izid sprejeli z gromovitimi »Hurra«-klici carju ter zapeli »Bože carja hrani«.

POTRESI V KALABRIJI.

Bruzzano, 27. nov. Čutila sta se dva močna potresna sunka, ki pa nista naredila škode.

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

Najcenejše

dežnike in solčnike

domačega izdelka

prilporeča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu iz preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

— v Ljubljani —

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.

Prešernove ulice šte. 4. 263 20-22

— Popravila točno in ceno. —

2 trgovska pomočnika

enega železninske, drugega manu-fakturne stroke zmožnega, sprejme takoj J. Krašovic, trgovina, Zaleo, Štajersko. — Plača po dogovoru

V tej trgovini se dobe vedno v zalogi tudi lepa 263 3-1

namizna jabolka.

Gospodična,

pomožna učiteljica, želi poučevati učence v šolskih predmetih za ljudske razrede v posamesnih urah. 2627 2-1

Ponudba se prosi poslati pod šifro: »In-štrukcija«, poste restante Ljubljana.

Trgovec na deželi sprejme v stalno službo

kuharico

v starosti od 30 do 45 let, katera je tudi z otroki uljudna. Plača po dogovoru.

Ponudbe sprejema uprava lista pod »Dolenjsko«. 2619 1-1

Št. 2871. o. ž. sv.

Razpis šolske stavbe.

Dne 10. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne vršila se bode v Trebnjem, gostilna Paulin, minuendo-licitacija zaradi oddaje na 35916 K preračunjene

zgradbe nove trirazredne ljudske šole

v Dol. Nemški vasi pri Trebnjem. Do tega dneva sprejmejo se tudi pismene ponudbe pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Rudolfovo, katerim je dodati kolek 1 K in kavcija 10 % tistih del, za katere se ponudba stavi.

Celi stavbeni operat je do dneva licitacije na upogled razporežen pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Rudolfovo.

C. kr. okrajni šolski svet.

Rudolfovo, dne 23. novembra 1907.

Rajko Petschnig

medičar in svečar

Delavnica: Sv. Petra cesta 63. Prodajalna: Sv. Petra cesta 42.

naznanja prečastiti duhovščini kakor tudi drugim cenjenim odjemalcem, da je prevzel že nad 40 let staro **medičarsko in svečarsko delavnico in prodajalno J. Plehan**, ter ju popolnoma na novo uredil.

Skrbel bo vedno, da more vsikdar svoje cenjene odjemalce dobro postreči, ter pridobiti trdki enako zaupanje kakor doslej. 2656 3-1

la. rujavi premog

novo otvorenega premogovnika Šemnik

pri Zagorju ob Savi dostavlja vedno na dom prodaja premoga

v Kolodvorskih ulicah šte. 35 v Ljubljani

Pri naročilih celih vagonov naj se blagohotno obrača naravnost na **premogovnik v Mediji-Izlake.** 2643 12-1

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Najkoristnejša

Miklavževa in božična

darila so pač dobre knjige. Ker smo knjigarno zelo povečali in zalogo v vsakem obziru bogato spopolnili, upamo, da bomo vsakemu lahko vstregli z najboljšimi spisi. Zaloga slovenskega slovstva je popolna; zaloga nemških in drugih knjig je pa tako izbrana in mnogoštevilna, da mora odgovarjati za vse potrebe.

Za Miklavža je na razpolago najlepša izbira knjig s slikami nežni in tudi bolj odrasli mladini za zabavo in nazorni nauk. Glede nemških mladinskih spisov smo se v prvi vrsti ravnali po ocenah zelo skrbno sestavljenega in zanesljivega imenika, katerega je izdalo društvo katoliških učiteljev za Avstrijo na Dunaju pod naslovom: »Wegweiser durch die Jugendschriftenliteratur. Eine Beurteilung von mehr als 5000 Jugendschriften«. Na podlagi takih ocen smo zbrali za darila same najbolj priporočljive knjige vseh strok. Poleg najboljših mladinskih spisov imamo tudi **za odrasle vseh stanov** jako izbrano in zelo popolno zalogo priporočljivih knjig leposlovne in znanstvene vsebine. 2654 5-1

Reformna akcija v Makedoniji

Belgrad, meseca novembra 1907.

V Makedoniji se neprestano ponavlja »stara pesem«, — če se tudi v ironiji sme tako imenovati jok in stok nesrečnih prebivalcev.

Od dneva do dneva postaja zlo še huje; v tem pa se vidi in potrjuje najbolj vsa iluzija reformne akcije, ki je in ostane svetu prah v oči dotlej, dokler bodo to akcijo, ki je naperjena proti Turkom, vodili — Turki sami. — Ni mogoče, da bi ta reformna akcija donesla kake uspehe ali koristi, če jo vodi Hilmi-paša. Nemogoče, ker je izvor anarhije in vsega zla v Makedoniji sam zistem turške uprave. Samostojna turška akcija se je izkazala kot brez vsake koristi, brez moči navzlic temu, da je pod evropsko kontrolo.

Dogodki, krvavi dogodki, ki se vrste drug za drugim, potrjujejo na najočitnejši način, kar smo prvotno trdili, da je uvedbeni reform na način, kakor so se tega posla lotili, — posel, ki ne bode nikdar donesl tega, kar se je ravno hotelo doseči. — Tek časa je potrdil naše domnevanje in nas more to samo ujaliti zaradi onega nesrečnega naroda, ki je žrtev teh neuspešnih poizkusov. Narod je apeliral na pravo, iskreno pomoč, katere je glasno prosil in rotil, ali ni mu došla! — Narodu se ni pomagalo in se mu tudi ne bode pomagalo, dokler vsega reformnega dela ne vzamejo v svoje roke velevlasti, ki so od Turčije povsem neodvisne in bodo z iskrenostjo šle na delo, da se Makedoniji zagotovi srečno in mirno življenje brez vedne nevarnosti za življenje in posest odnotnih naselencev. To smo mi trdili takoj od početka reformnih priprav in to naše takratno stališče izkazalo se je z ozirom na delovanje samo kot popolnoma pravo in točno.

Da narodu v Makedoniji z reformno akcijo res ni prav nič pomagano, zato ni treba bolj očitnega in bolj jasnega dokaza, kakor priznanje samih častnikov, ki so vdeleženi pri reformni akciji. — Ti so nedavno na svojem sestanku v Solunu konstatirali, da niso mogli izpolnjevati svoje dolžnosti, kakor bi je bili morali, ker jih pri tem ni oviral nikdo drugi, kakor glavni nadzornik reformnega delovanja, sam Hilmi-paša. V sled tega zahtevajo častniki, da se poveljstvo nad njimi odvzame zastopniku turške vlasti in izroči generalu reorganizatoričnega orožništva, toraj zastopniku reformnih velevlasti.

To kar se je zatrijevalo svojedobno, da namreč Turčija ni nastavila Hilmi-paše zato, da pomaga pri reformnem delu, ampak zato, da ovira to delo ter je onemogoči, potrjuje sedaj izjava najmerodajnejših krogov, — in to so častniki reformne akcije. Ti se torej niso niti malo pomišljali, da v svojem memorandum odkrito izjavijo, da je Hilmi-paša paralizoval vsa njihova stremiljenja, da je popravil in omogočil pogoj za varnost življenja v Makedoniji, namesto da bi jih po svoji dolžnosti podpiral in jim pomagal pri njihovem človekoljubnem podjetju.

Sami reformni častniki, ki so gotovo najbolj v stanu poznati pogoje, ki bi bili potrebni za uspešno reformno delo — trdijo, da je prvi in neodločljivi pogoj: njihova popolna neodvisnost od turškega generalnega inšpektorja, — z drugimi besedami: turško vlast je treba popolnoma odstraniti od reformne akcije, — katero bi radi Turki in vsak način in za vsako ceno zadušili.

Ali se bode v očigled taki najmerodajnejši izjavi še dalje dopuščalo, da se bodo Turki še naprej igrali z reformami? Ali se bode še dalje dopuščalo, da bodo reformni častniki še v bodoče — kot so bili — le navadni poročevalci krvavih dogodkov, ker dosedaj v resnici niso bili nič drugega. Ali bodo ostalo pri tem, — ali pa bodo velevlasti, uvidevši vse slabe strani dosedanje reformne akcije, vendarle samostojno in odločno nastopile, da stró zlo in omogočijo častnikom nastop, da bodo mogli izvojevati pogoje za obstoj in življenje v — s krvjo napojeni, bedni Makedoniji? — Ako je bil namen reformnih velevlasti odkritosrčen, — ako se je res hotelo pomagati narodu v Makedoniji, potem se bode pač treba lotiti zadeve na drug način.

Treba bode nastopiti ono pot, kateri so določili smer častniki, ker ti so imeli časa dovolj in priložnosti, da so se na licu mesta seznanili s potrebami in bedo makedonskega prebivalstva. — Bila bi to edina pot, po kateri bi reformne oblasti dospele do svojega smotra, katerega so si stavile v svoj program. Uvesti mir in red v Makedonijo. — Edino le samostojna, od Turkov popolnoma neodvisna

vrhovna oblast bode v stanu, da stori konec ne le neprestanim zločinom in ubojem v Makedoniji, ampak tudi medsebojnemu tekmovalstvu in preziranju velesil med seboj.

V Makedoniji vlada popolna anarhija. — To je vsakomur znano. — Poboji, požigi, ropi, itd. so še danes, v dobi takozvane reforme ravnotako na dnevnem redu, kot so bili popred. — Kdo je kriv temu? — Jaz trdim, da Bolgari in Srbi, Grki in Kucovlahi, ki se koljejo med seboj še v večji meri, kot delajo to Turki in Arnavti, ki izvršujejo zločine pod zaščito velevlasti. — Te pa s svojo brezbriznostjo le podpirajo to anarhijo ter s tem dokazujejo, da so nesposobne in ne v stanu, da ji z energičnimi koraki enkrat za vselej zastavijo pot. — Krivi so vsi, četudi se vsak smatra nedolžnim jagnjetom.

Nekateri gaženi večja, drugega manjša krivda. — Ali bodo sedaj reformne velevlasti mogle prevzeti to krivdo na svoje rame, potem ko so se zedinile na skupno postopanje v svrhu, da odpravijo vzroke gorja v sredini Evrope? — Ali bodo zaprle pot in preprečile še večje gorje? — Bilo bi pač žalostno, če bi velevlasti pri svoji akciji obtičale sredi pota. Pa to se mora zgoditi, če ne bodo nastopile z drugačnimi koraki in ostrejšimi sredstvi, da zaduše vsako nadaljno gorje. — S tem, da bi se imenoval krščanski guverner, menim, da bi se že vrlo mnogo pridobilo. — V tem so se zedinili tudi reformni častniki, katerih sodba mora biti v tem oziru meročajna, ker izvira iz natančnega poznavanja razmer in odnošajev v Makedoniji. — Prej ali slej se bode moralo to zgoditi, — a čim prej tem bolje, ker je to edina pot in pravilna, da se vendar enkrat v tej zemlji, ki je bila doslej le pozorišče večne anarhije, naredi in utrdi stalen red in mir. — Le če se ustanovi mesto vrhovnega krščanskega guvernerja, mogoče je, da pride zopet blagostanje v danes nesrečno in jadno Makedonijo, in zadovoljnost med trpinčene makedonske kristjane, bodisi da so Srbi ali Grki, Kucovlahi ali Bolgari. — To pa je in mora biti smoter reform, a ne le to, ampak tudi naloga cele prosvetljene Evrope, za katero je prava sramota, da je še do današnjega dne trpela in mirno gledala, da se pred njenimi očmi dogajajo taki čini, kakor se to že od pamtveka vrši v Makedoniji.

DEBATE O VSEUČILIŠCIH.

Članki kar dežujejo. Vseučiliški profesorji pišejo v judovski liste dolge članke o svobodi znanosti. Vajeni so že potov v judovska uredništva, kajti njihova peresa so od teh uredništev bogato plačana. Pravijo, da ima »Neue Freie Presse« v proračunu samo za svoje uredništvo 3.000.000 K. Za mastne honorarje se dobe tudi vseučiliški profesorji, da povzdignejo moč liberalnega judovstva. Posebno se trudijo dokazati, da katoliški učenjaki ne morejo biti pristaši svobodne znanosti. A prava znanost ni nikdar v nasprotju z vero; zato je katoliški učenjak svoboden v zasledovanju resnice. Nesvobodni so pa takozvani svobodomisleci, ki služijo raznim klikom in koterijam in katerih zmote dokazuje najbolj zmešnjava, ki vlada med njimi samimi. O oni moderni znanosti naših vseučilišč niti govoriti ne moremo, ampak le o tisočerihih nasprotujočih si zmotah raznih profesorjev. Taka svoboda pač nima nobene koristi, ampak ljudstvu le škoduje, kar vidimo na skepsi in duševni raztrganosti naše inteligence.

Na praški tehniki je prišlo zopet do nemirov pri inavguraciji rektorja. Rektor Učkolšek je z ozirom na terorizem liberalnih dijakov katoliškim dijakom prepovedal priti z društvenimi znaki. Vkljub temu so hoteli liberalci zabraniti katoliškim dijakom pristop.

Kdaj bo konec temu nasilstvu? Kar so počenjali liberalni dijaki v Pragi, ko so hoteli katoličane ubiti in s sekirami razbiti vrata, spada v delokrog državnega pravdnštva. Zločince kaznovati, pa bo mir! Če bi bili katoliški dijaki kaj takega počeli, bi bili že vsi pod ključem.

Judovsko liberalni profesorji na Dunaju, ki so sklenili protest proti dr. Luegerjevemu govoru, niso povabili na shod bogoslovnih profesorjev.

DVE RAZSODBI UPRAVNEGA SODIŠČA O ŠOLSKIH ZADEVAH.

Upravno sodišče je izdalo dve razsodbi o šolskih zadevah, ki sta načelne važnosti.

Prva se bavi s sledečim slučajem: Učitelj na Nižnjavstrijskem je zahteval, da se mu povrne prejemljiva vrednost njegovega naravnega stanovanja. On da je upravičen do-

bivati 160 K stanarine ali pa naravno stanovanje. Njegovo stanovanje pa da je vredno komaj 12 K, zato zahteva denar namesto stanovanja. Od vseh inštanec zavrnjen, se je obrnil slednjič do upravnega sodišča, ki je razsodilo: Ker je 160 K odškodnina za naravno stanovanje, mora biti stanovanje tudi toliko vredno. Ker je pa stanovanje vredno samo 12 K, je upravičen učitelj zahtevati postavno vsoto.

Druga razprava se bavi z narodnostjo članov krajnega šolskega sveta. Občinski odbor v Karlinu na Češkem je poslal v tamošnji nemški krajni šol. svet 4 češke člane. Deželni šolski svet in učno ministrstvo sta to imenovanje razveljavila, češ, da imenovani niso nemške narodnosti. Občinski svet karlinski se je pritožil na upravno sodišče, ki je razveljavilo odlok naučnega ministrstva, ker ni utemeljen v postavi. Upravno sodišče utemeljuje svojo sodbo s sledečim razlogom: H kateri narodnosti kdo pripada, se da dognati samo po njegovi lastni izjavi pri pristojni oblasti, preiskovanje domovine in domovinskih razmerij pa je brez vsake vrednosti, kajti narodnost je samo stvar čustva. Na to razsodbo se bodo gotovo v jezikovno mešanih deželah vedno sklicevale oblasti.

ZATIRANJE POLJAKOV.

Berolin, 26. novembra. Prestolni govor, s katerim je bil odprt pruski deželni zbor, omenja med drugimi predlogi tudi predlog glede poljskega vprašanja. Z ozirom na ta predlog pravi, da so dosedanja uspehi pokazali, da je treba še večjih sredstev za varstvo, pomnožitev in okrepitve nemškega prebivalstva v poljskem delu dežele. V predlogu stoji 400 milijonov za zatiranje Poljakov. Bülow je danes predložil omejen predlog in izvajal sledeče: Zakonski načrt kaže, da je vlada odločno zato, da se z ozirom na nemški in poljski živelj v vzhodni Prusiji hodi po stopinjah Bismarckovih. Nadalje izjavi Bülow, da je on že pretečeno leto napravil načrt, kateri obstoji posebno v tem, da se v teh provincijah s pomnožitvijo nemškega uradništva in povzdigo nemškega gospodarstva napravi prijetno bivanje Nemcem. Naseljevalna komisija ima jako lepe uspehe. Vendar vsi dosedanja uspehi še niso taki, kakor bi on želel. Poljaki so pokupili zadnja leta 100.000 hektarjev nemške zemlje. Zato se mora pravica prodajati posestva postavno zaskurati. (Klici pri Poljaki: Nečuveno!) Osnovati je treba posebno komisijo, ki bo razsojala o prodaji zemljišč. (Hrupno ugovarjanje od strani Poljakov.)

Berolin, 26. novembra. Včeraj je bil tu protestni shod tukajšnjih Poljakov proti vladni predlogi v ponemčevanje Poljakov. Govorniki so govorili jako ostro in imenovali tako postopanje bestialno. Vlada da ne bo ničesar dosegla in poljskega jezika ne bo zatrla. Napočil bo dan, ko se bodo Poljaki bridko maščevali nad Prusi. Vlada hoče na vsak način poklicati v življenje poljske iredento.

Dunaj, 26. novembra. V današnji seji poljskega kluba je izjavil poslanec Glabinski, da je na pristojnem mestu proti Poljakom sovražnemu zakonskemu načrtu na Pruskem protestiral, vendar brez uspeha. Izraža pa upanje, da se bo s božjo pomočjo posrečilo pravi omiki in pravici zmagači nad silo.

ZAKON PROTI ALKOHOLU.

Znano je, koliko zla prihaja od alkohola za poedince, za družine, občine in cele narode. Da se temu pomaga, izdelal je rumunski finančni minister Emil Costinescu zakon o monopolu na pijačo, kateri bo v kratkem predložen parlamentu v Bukareštu. Glavne točke tega zakona so sledeče:

Uvedel se bo monopol na pijačo, katero bo država sama prodajala in katera bo morala biti naravna in dobra. Gostilne bodo v občinskih rokah, vodili jih pa bodo samo neporočeni ljudje, in sicer kot občinski uradniki. Število gostiln se ne sme množiti; v vasi, kjer je 150 hiš, sme biti samo ena gostilna; kjer je pa manj nego 150 hiš, se sme otvoriti gostilna le v tem slučaju, ako pet kilometrov na okoli ni nobene vasi z gostilno.

Prepovedano je dajati pijačo na upanje ali na blago (žito i. dr.). Plačati se mora vedno takoj in v gotovem denarju. Gostilne se zapirajo vsaki dan ob 8. uri zvečer; ob nedeljah in praznikih morajo biti zaprte tudi dopoldne.

Po gostilnah so vsake vrste igre prepovedane. Pijače se ne sme dajati pijanim osebam in onim, kateri še niso spolnili 16. leta.

Kdor se v pijanem stanju skrega ali stape, ali pade na ulici, bo kaznovan prvi pot z 20 kronami, drugič z 48urnim zaporom in tretjič dobi tri dni zapora. Ko prestane to zadnjo kaznen, se zapiše njegovo ime v register pijancev, katerim je po gostilnah prepovedano dajati pijačo.

Ta zakon bo gotovo veliko koristil rumunskemu narodu. Kdaj bomo pa v naši ljubi Avstriji prišli do vsaj temu podobnega zakona?

Gostilna v najem!

Pri župni cerkvi, 1 uro od Ljubljane, se da v najem gostilna z dvema gostilniškima sobama, kuhinjo in kletjo. V hiši je mesnica. Odda se v najem ali pa na račun.

Izve se pri Jakobu Dimniku, posestniku pri D. M. v Polju. 2634 4-3

Istrska :: vina

beli moškat, belo vino, ru-deče, teran, ter vinsko žganje se dobiva pri vinogradniku Antoniju Ferlan di Giorgio, v Rovinju, Istra.

2421 24-11

Opozori se

pri nakupu jesenskega in zimskega blaga za moške in ženske obleke na blizu 40 let obstoječo tvrdko

R. MIKLAUC LJUBLJANA, 2299 15-9

Stritarjeve (Špitalske) ulice šte. 5. Na zahtevo se dopošljejo vzorci.

Zastonj

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatini, srebrnini itd. 2654 5

Drag. Heger

urar, juvelir in graver. Osiek I. Kapucinska ul. 4. (Slavod.)

Za prihodnje leto

priporočam:

Stenski koledar, cena 40 vin., po pošti 50 vin.

Mali skladni koledar, cena 50 vin., po pošti 60 vin.

Veliki skladni koledar, cena K 1'10, po pošti K 1'20.

Trgovski koledar, cena K 1'—, po pošti K 1'10.

Velika Blasnikova pratika, cena 24 vin. 2589 6-2

Družinska pratika, cena 24 vin.

JERNEJ BAHOVEC v Ljubljani

poleg Prešernovega spomenika.

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarni „Europa“ ::

Danes v sredo nov spored

2124

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znani ceni.

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporočam k žrebanju 1. decembra

promese na državne srečke 1. 1864

Obretnje vloge na knjižico in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2%, vloge na tekoči račun proti 30dnevni odpovedi po 5%.

cele . . . à K 20— glavni dobiček polovice à K 11.— K 300.000—

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: K 200.000.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

**Valvasor, Johann Weichard Freiherr von: Die
Ehre des Herzogthums Krain.** Laibach-Nürnberg
1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74).
Rudolfswerth 1877-79.

**Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov
po K 80.—.**

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po
znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Lan-
des Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen
Müntz etc. Von der Crainerisch-Slavontischen Sprache, wie
auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen,
Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani
836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und
andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten
und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlös-
sern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen
Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der
Japydien und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Ge-
schichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oester-
reichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev
nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860.
2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—,
vez v 1/2, usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5.
XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena,
broš. K 16.—, v 1/2, usnjatih vezavah K 22.—.

**Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Haupt-
stadt Laibach.** Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Ver-
gangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom
J. 1745. — 213 strani. K 2.50. Izborna kulturno-zgodovinsko
delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pi-
sateljevi.

**Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih poka-
pališčih.** Ljubljana 1901. 23 strani, K —.60.

Verhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien
des Laibacher Stadtarchivs. Laibach 1899. — 33 strani. K —.60.
— Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante
Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani.
K —.60.

Sohumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain.
I. Band. 777-1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana
cena. K 2.50.

— II. Band. 1200-1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana
cena. K 2.50.

**Sohumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen,
Quellen, Urkunden und Regesten.** I. Band. Laibach 1882/3.
VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2.50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2.50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.
I. knjiga (l. 501-800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.

— II. knjiga (l. 801-1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega,
etc. Ljubljana, 1856/7. 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—,
vezano K 22.—.

**Mitternitzer-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na
Tirolskem.** 1880. — K —.60.

Rados, Maria Theresia und das Land Krain 1740-1780. — 1881.
K 1.40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob
Volgi. K 1.20, eleg. vez. K 2.20.

III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2.40, eleg. vez. K 3.40.

IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—,
eleg. vez. K 4.20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3.80, eleg.
vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani.
K 2.—, eleg. vezan K 3.20.

Šušelj, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljub-
ljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajniške prostore zelo raz-
širila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima po-
sebno knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor
tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v
knjigotrštvu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem
antikvarijski katalog, ki je združen s knjigarno. Antikvarijski katalog je na raz-
polago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na
zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam doj-
dejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozarjam p. n. trgovce, žganjetoče, kakor tudi gostilničarje na
svojo veliko zalogo **esence, rumove, kompozicije, razno-
vrstnih čajev, konjakov, malage, Leorimae Christi, fi-
nega jamaškega ruma, pristne slivovke, brinjevca,
trpinovca in pa vseh vrst likerjev.**

Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako mno-
žino po isti ceni, kakor trdke iz nemških krajev ter jamčin za naj-
boljši uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago
sprejem na svoje stroške nazaj. 2496 26-5

Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

Avgust Benigar

I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci,
Ljubljana, Šelenburgove ulic št. 3.

Velika priložnostna prodaja

**v Angleškem skladišču oblek
Ljubljana, Mestni trg 5**

radi izredno velike zaloge **konfek-
cije** za dame, gospode, deklice in dečke.

Vsi predmeti se prodajo za vsako ceno.

2638 12-2

O. Bernatovič.

C. kr. oblastveno potrjeno 20 10 83

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

Sodar

dobi takoj stalno službo v **tovarni barv
v Podgradu.** Plača dnevna in akord.

Več se izve v **tovarni barv v
Dolu pri Ljubljani.** 2645 3-2

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zidovje

priporoča v poljubni množini

A. KORI, BOROVNICA.

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik

1890 5-7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke

Salmijakove pastile, preizkušene, olajšujejo hri-
pavost in kašelj, razkrajajo sliz.
1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane
2 kroni.

„Antirrhemon“ najboljši, bolečino ga-
seče sredstvo proti
trganju in podobnim revmatičnim bolečinam.
1 steklenica stane 50 h.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne
otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena pollitera stekla 2 kroni.
Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6.60 franko zaboj in poština.

Tinktura za želodec je želodec krepljivo, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje
telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

Največja zaloga ur, verižic,
prstanov in uhanov z bri-
ljanti itd. Kdor hoče imeti
trpežno in dobro idočo
uro, naj kupi samo znamko
„Union“.

2084 12

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani, Prešernove ulice.
Ceniki zastoj in poštne prosto.